

16 Cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí a sholáthar

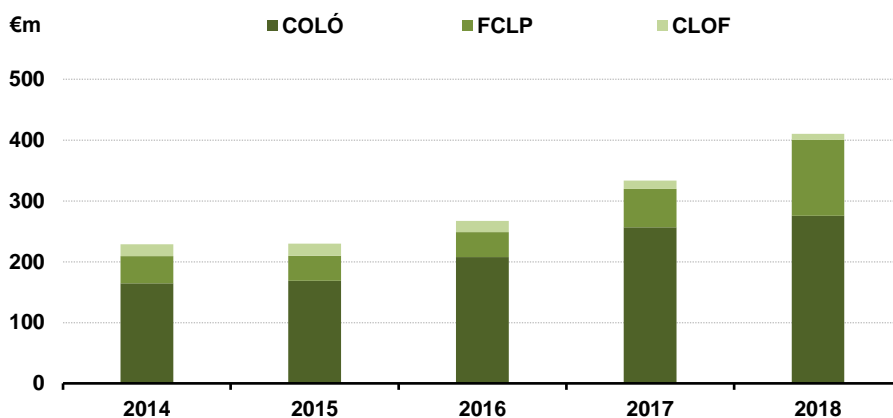
16.1 Bainistíonn an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige (an Roinn) roinnt cláir chistithe atá dírithe ar, i measc rudaí eile, tacaíocht airgeadais a sholáthar i dtreo costais luathfhoghlama agus chúraim leanaí; a chinntiú nach gcuireann teacht ar sheirbhísí inacmhainne luathfhoghlama agus cúraim leanaí srian ar rannpháirtíocht sa mhargadh saothair; torthaí dearfacha a chur chun cinn do leanaí; an bhearna ghnóthachtála a dhúnadh idir leanaí a bhfuil buntáiste níos mó agus buntáiste níos lú acu; cáilíocht a bhrú chun chun tosaigh trasna na hearnála luathfhoghlama agus cúraim leanaí; agus cur le laghdú na bochtaineachta.

16.2 Is iad príomhchláir chistithe¹ luathfhoghlama agus cúraim leanaí² na Roinne

- **Cúram agus Oideachas Luath-Óige (COLÓ)** — clár uilíoch, a tugadh isteach in 2010, a bhfuil de chuspóir aige a gcéad eispéireas foirmiúil ar an luathfhoghlaim a thabhairt do leanaí sula gcuireann siad tús leis an mbunscoil.
- **An Fóirdheontas Cúraim Leanaí sa Phobal (an FCLP), agus an Fóirdheontas Cúraim Leanaí uilíoch sa Phobal (an FUCLP)** — tacaíonn an FCLP agus an FUCLP uilíoch le tuismitheoirí tríd an gcostas éifeachtach atá ar sheirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí a laghdú. Tugadh an FCLP agus an FUCLP isteach in 2010 agus 2017, faoi seach.
- **Cúram Leanaí um Oiliúint agus Fostaíocht (CLOF)** — tacaíonn seo le tuismitheoirí atá ag tabhairt faoi chúrsaí incháilithe oiliúna agus oideachais nó atá i bhfostaíocht incháilithe trí fhóirdheontas a dhéanann táillí a ghearrann seirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí a sheach-chur. Áirítear leis an gclár trí shnáithe a tugadh isteach ag céimeanna éagsúla ó 2010 go 2014.

16.3 Tháinig méadú ar an gcaiteachas a d'íoc an Roinn amach ar na cláir seo aníos ó €228 milliún in 2014 go dtí €410 milliún in 2018 (féach ar Fhíor 16.1).

Fíor 16.1 Caiteachas ar chláir luathbhlianta, ó 2014 go 2018

Foinse: An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige

Nóta: a I gcás COLÓ, ní áirítear leis na figiúirí costais riaracháin, íocaíochtaí agus caiteachas ar thacaíocht cláir faoin tSamhail Rochtana agus Chuimsithe (costais tairbhí agus riaracháin). Áirítear leis na figiúirí caiteachais don FCLP agus CLOF gach snáithe de na cláir siúd, ach ní áirítear leo costais riaracháin, costais forbartha tionscadail agus costais chaiteachais ar cháilíocht.

¹ Déantar cur síos níos iomláine ar na scéimeanna éagsúla a chur ar fáil i bhFíor 16.2 (lastall).

² Sa tuarascáil seo, tagraíonn an téarma luathfhoghlaim agus cúram leanaí do COLÓ, an FCLP agus CLOF.

Fíor 16.2 Príomhchláir luathfhoghlama agus chúralm leanaí a bhainistíonn an Roinn

Cúram agus Oideachas Luath-Óige (COLÓ)

- Is é COLÓ an clár is mó de na cláir chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí. Tá de chuspóir aige a gcéad eispéireas foirmiúil ar an luathfhoghlaim a thabhairt do leanaí sula gcuireann siad tús leis an mbunscoil. Clár uilíoch is ea é, atá ar fáil saor in aisce do gach leanbh ó aois dhá bhliain agus ocht mí. Soláthraítear an clár ar feadh trí huairé an chloig sa lá, cúig lá sa tseachtain, agus bíonn sé ar siúl thar 38 seachtain ó Mheán Fómhair go Meitheamh. Ó Mheán Fómhair 2018 ar aghaidh, bíonn leanaí incháilithe chun bheith rannpháirteach sa chlár ar feadh dhá bhliain.
- Conraitheoirí príobháideacha iad thart ar thrí cheathrú de na soláthraithe seirbhíse ar tugadh conradh dóibh chun clár COLÓ a sholáthar, agus soláthraithe pobalbhunaithe neamhbrabúsacha iad is ea an fuilíoch. Caithfidh soláthraithe atá ar conradh chun clár COLÓ a sholáthar clár cuí oideachais réamhscoile a sholáthar a chloíonn leis na creataí cleachtas náisiúnta (Síolta agus Aistear). Riachtanas conarthach i ngach clár luathfhoghlama agus cúraim leanaí is ea cloí leis na creataí cleachtas náisiúnta.
- Samhail leanbhlánach de thacaíochtaí céimnitheacha atá sa tSamhail Rochtana agus Chuimsithe (AIM) atá deartha chun a chinntiú gur féidir le leanaí faoi mhíchumas teacht a bheith acu ar chlár COLÓ. Is é príomhspríoc AIM chun soláthraithe a chumasú chun eispéireas cuimsitheach réamhscoile a sholáthar, a chinntíonn gur féidir le gach leanbh incháilithe páirt a ghlacadh i gclár COLÓ.

An Fóirdheontas Cúraim Leanaí sa Phobal (an FCLP)

- Cuireann clár spríodhírthe an FCLP agus a leagan uilíoch (an FUCLP) fóirdheontais sheachtainiúla ar fáil chun táillí a sheach-chur a ghearrann seirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí.
- Tá an FUCLP ar fáil do leanaí ó 6 mhí d'aois ar aghaidh go dtí an chéad phointe incháilithe iontrála ar chlár COLÓ. Faoin FUCLP, is é an fóirdheontas uasta a sholáthraítear in aghaidh an linbh €20 sa tseachtain.
- Tá an FCLP ar oscailt do leanaí faoi 15 bliana d'aois agus tá sé ar fáil do theaghlaigh a bhfuil cárta leighis acu nó a bhfuil sochair leasa shóisialaigh á bhfáil acu. Faoin FCLP, cuirtear fóirdheontas uasta €145 sa tseachtain ar fáil. Cruthaíodh sineadh leis an bpríomhchlár — an Fóirdheontas Cúraim Leanaí sa Phobal Plus (an FCLP Plus) — i bhFeabhra 2016 a chuireann soláthraithe cúraim leanaí príobháideacha san áireamh.^a
- Chun fáil a bheith agat ar scéimeanna an FUCLP nó an FCLP, ní féidir leanaí a chlárú i gcomhthráth ar aon cheann de chláir chistithe agus scéimeanna luathfhoghlama agus cúraim leanaí eile na Roinne.
- Tá leaganacha éagsúla ann de scéim an FCLP atá dírithe ar leanaí i gcatagóirí ar leith e.g. dídeanaithe (an FCLPA) agus leanaí gan dídean (an FCLPA(I)).^b

Cúram Leanaí um Oiliúint agus Fostaíocht (CLOF)

- Cuireann an clár CLOF cistiú ar fáil do luathfhoghlaim agus cúram leanaí chun tacú le tuismitheoirí atá rannpháirteach i gcúrsaí oiliúna incháilithe agus i gcatagóirí áirithe tuismitheoirí a fhilleann ar an obair. Tá roinnt snáitheanna ann sa chlár CLOF.
- Faoin scéim Cúraim Leanaí um Thacaíocht Oideachais agus Oiliúna (CLTOO), déantar seirbhísí a chonrú chun áiteanna luathfhoghlama agus cúraim leanaí a sholáthar d'oiliúnaithe nó mic léinn cáilitheacha de chuid Solas nó bhord oideachais agus oiliúna, d'fhad a gcúrsa.
- Tá an scéim Cúraim Leanaí Iarscoile (CLIS) in ainm is tacú le daoine a bhfuil ísealioncam acu agus atá dífhostaithe chun glacadh le post, a laethanta fostaíochta a mhéadú nó glacadh le háit ar chlár fostaíochta na Roinne Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí (gan fostaíocht pobail a áireamh). Déanann an scéim Cúraim Leanaí um Fhostaíocht Phobail (CLFP) an costas a bhíonn ar luathfhoghlaim agus cúram leanaí a fhóirdheonú do leanaí a bhfuil a dtuismitheoirí ag glacadh páirte i scéim fostaíochta pobail.^c

Foinse: An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige

Nótaí: a Roimh Fheabhra 2016, ní raibh fáil ar an FCLP ach trí sheirbhísí cúraim leanaí pobail.

b Is féidir le dídeanaithe fóirdheontas a éileamh lena chur ar a gcomas cúraim leanaí a fháil fad a fhreastalaíonn siad ar chúrsa teanga nó treoshuimh. Is féidir le teaghlaigh gan dídean teacht ar chúraim leanaí saor in aisce do leanaí cúig bliana d'aois agus níos óige agus do leanaí idir sé agus dhá bhliain déag d'aois, i rith saoirí scoile amháin.

c Tagraíonn an CLFP(RS) do chúraim réamhscoile agus tagraíonn an CLFP(IS) do chúraim iarscoile.

- 16.4** Tá an Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta, a dtagraítear go foirmiúil di mar an Scéim Cúraim Leanaí Inacmhainne, le seoladh i nDeireadh Fómhair 2019. Seachas clár COLÓ, cuirfear an scéim nua in ionad na gclár cistithe luathfoghhlama agus cúraim leanaí eile go léir.¹
- 16.5** Bainistíonn an Roinn clár bliantúil caipitil do luathfoghhlaim agus cúram leanaí, a riarann Pobal. Luaigh an Roinn go n-úsáideann sí próiseas fianaisebhunaithe chun eolas a chur ar fáil do thosaíochtaí bliantúla cistithe faoin gclár. Le blianta beaga anuas, díriodh ar an líon áiteanna luathfoghhlama agus cúraim leanaí a mhéadú, ar chothabháil agus uasghrádú bunriachtanach, agus feabhas a chur ar limistéir shúgartha lasmuigh.
- 16.6** Sholáthair an Roinn cistiú caipitil idir €3.3 milliún agus €11.2 milliún sa bhliain idir 2014 agus 2018 do sholáthraithe luathfoghhlama agus cúraim leanaí.
- 16.7** Tharmlig an Roinn freagracht as cláir a riar, comhlíonadh ina measc, chuig Pobal. In 2018, d'íoc an Roinn €7.9 milliún le Pobal don tseirbhís sin.
- 16.8** Thug Pobal an tArdán um Chur i bhFeidhm Clár isteach² in 2014. Is córas ar líne TFC é seo a éascaíonn bainistíocht agus riar na gclár. Áirítear lena fheidhmiúlacht a chur ar chumas soláthraithe seirbhíse chun eolas a nuashonrú maidir le leanaí ina seirbhísí, i measc na gclár éagsúil cistithe.
- 16.9** Cheap an Roinn Pobal mar riarthóir scéime don Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta, atá le tosú i nDeireadh Fómhair 2019, faoi mar a fhoráiltear faoin Acht um Thacaíocht Cúraim Leanaí, 2018.

Cuspóirí an scrúdaithe

- 16.10** Déanann an scrúdú seo athbhreithniú ar an méid seo a leanas
- an mhaoirseacht a dhéanann an Roinn ar chlár chistithe luathfoghhlama agus cúraim leanaí a riar Pobal ó 2015 go 2018
 - na rialuithe atá i bhfeidhm lena chinntiú go bhfuil íocaíochtaí cuí agus go mbaineann cáilíocht na foghlama agus an chúraim agus na foirne agus na saoráidí cúraim leanaí caighdeán inghlactha amach
 - an mheastóireacht a dhéanann an Roinn ar éifeachtacht cláir chistithe luathfoghhlama agus cúraim leanaí.

An mhaoirseacht a dhéanann an Roinn ar Pobal

- 16.11** Cuideachta neamhbhrabúsach faoi theorainn ráthaíochta agus nach bhfuil aon scairchaipiteal aici atá i gceist le Pobal. Bunaíodh é sa bhliain 1992 mar Area Development Management Ltd., cuideachta idirghabhálaí a d'oibrigh thar ceann rialtas na hÉireann agus an AE chun tacú le forbairt shóisialta agus gheilleagrach laistigh d'Éirinn. In 2005, tháinig athrú ar ainm na cuideachta go dtí Pobal.
- 16.12** Oibríonn Pobal faoi choimirce na Roinne Forbartha Tuaithe agus Pobail, agus tá príomhról maoirseachta ag an Roinn sin maidir leis an eagraíocht. Ceapann an tAire Forbartha Tuaithe agus Pobail baill den bhord. Déanann an tArd-Reachtaire Cuntas agus Ciste iniúchadh ar ráitis airgeadais Pobal.

¹ Cuirfear deireadh le roinnt gnéithe den FCLP ar feadh bhliain chlár 2019/2020. Leanfar ar aghaidh le gnéithe eile den FCLP (e.g. an FUCLP, an FCLPA(I)) agus CLOF go dtí ar a laghad deireadh bhliain chlár 2019/2020.

² Áirítear le feidhmeanna an Ardáin um Chur i bhFeidhm Clár clárúcháin, íocaíochtaí agus cumarsáid idir Pobal agus soláthraithe seirbhíse. Táthar le tús a chur le córas nua a chur in ionad an ardáin níos déanaí i mbliana. Úsáidfeadh an córas nua i dtosach don Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta agus cuirfear deireadh le gach clár agus scéim eile nó déanfar iad a aistriú níos déanaí.

- 16.13** Tá ról Pobal tagtha chun cinn le himeacht na mblianta agus cuireann sé seirbhísí bainistíochta agus tacaíochta ar fáil anois maidir le 25 clár. Riarann sé cláir thar ceann na Roinne Leanaí agus Gnóthaí Óige, na Roinne Forbartha Tuaithe agus Pobail, na Roinne Gnóthaí Fostaíochta agus Coimirce Sóisialaí, na Roinne Sláinte/FSS agus roinnt comhlachtaí de chuid an AE. In 2018, thaibhig Pobal caiteachas iomlán €730 milliún, íocaíochtaí €700 milliún, ar an iomlán, ina measc siúd le tríú páirtithe.
- 16.14** Déanann an Roinn Pobal a threorú agus a mhaoirsiú agus riarann Pobal cláir chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí na Roinne. Tá an leibhéal freagrachta a rinneadh a tharmligean chuig Pobal dultha i méid le himeacht na mblianta.
- Rinne an Roinn freagracht a tharmligean don fheidhm chomhlíonta maidir lena gcláir chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí do Pobal in 2010.
 - In 2014, i ndiaidh gur tugadh an tArdán um Chur i bhFeidhm Clár isteach, rinne an Roinn freagracht a tharmligean as clárúcháin COLÓ, an FCLP agus CLOF chuig Pobal.
 - In 2016, rinne an Roinn freagracht a tharmligean as feidhmeanna riaracháin chuig gach ceann de na cláir chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí do Pobal.
 - In 2018, rinne an Roinn iarratais ar chaipitíocht níos airde¹ a bhainistiú faoi chlár COLÓ a tharmligean chuig Pobal.
- 16.15** Déantar na feidhmeanna riaracháin agus comhlíonta a scaradh óna chéile laistigh de Pobal agus oibrítear go neamhspleách ar a chéile iad. Mar thoradh ar mholadh ó aonad iniúcháireachta inmheánaí na Roinne gur cheart do sholáthar foirne na feidhme comhlíonta a bheith neamhspleách, bunaíodh rannóg nua Iniúcháireachta Comhlíonta agus Riosca laistigh de Pobal in 2015 chun ceannas a ghlacadh ar an bhfeidhm chomhlíonta. Luaigh Pobal go roinntear faisnéis ábhartha faoi de réir mar is gá idir a rannóg Iniúcháireachta Comhlíonta agus Riosca agus a rannóg Oibríochtaí Luathbhlianta maidir le saincheisteanna ábhartha neamhchomhlíonta a dhéanann difear do sheirbhísí.
- 16.16** Tá réimse freagrachtaí ar Pobal faoi láthair, conraitheoireacht soláthraithe seirbhíse faofa a riar thar ceann na Roinne, clárúcháin linbh a riar, íocaíochtaí caipitíochta a phróiseáil agus tabhairt faoi sheiceálacha comhlíonta ar an láthair ina measc.
- 16.17** Luaigh an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige go ndearnadh creatáí maoirseachta, rialachais agus tuairiscithe a neartú go leanúnach idir an Roinn agus Pobal, ar aon dul le tarmligean méadaithe freagrachta do Pobal agus an leibhéal méadaitheach d'infheistíocht Stáit san earnáil. Luaigh an Roinn go bhfuil an méid seo a leanas, go príomha, sa chreat reatha rialachais faoi láthair
- comhaontú seirbhíse le téarmaí an chaidrimh fhoriomláin a leagan síos idir an dá eagraíocht
 - cláir oibre, ina sonraítear na haschuir agus na garspriocanna bliantúla atá le soláthar ag Pobal
 - tairiscintí seirbhíse agus comhaontuithe soláthair feidhmíochta maidir le cláir aonair
 - cruinnithe oibríochtúla idir an dá eagraíocht
 - creat tuairiscithe comhaontaithe, agus sraith príomhtháscairí feidhmíochta, atá le forbairt i gcaitheamh 2019
 - tuarascálacha feidhmíochta ráithiúla.

¹ Tá rátaí caipitíochta níos airde ar fáil do sholáthraithe faoi chlár COLÓ, áit ar bhain ceannaire seomra leibhéal forordaithe de cháilíocht ábhartha amach.

Comhaontú seirbhíse

- 16.18** Tá an caidreamh idir an Roinn agus Pobal á rialáil ag comhaontú seirbhíse (CS) uileghabhálach a nuashonraítear go tréimhsiúil. Áirítear leis an CS roinnt aguisíní, a ndéantar comhaontú ar thrí cinn díobh gach bliain (clár oibre, tairiscint costais seirbhíse, tairiscint na seirbhíse comhlíonta). Leagtar amach príomhghnéithe an CS reatha agus na comhaontuithe bliantúla don bhliain 2018 in Iarscríbhinn 16A.
- 16.19** Is féidir an achoimre seo a leanas a thabhairt ar na socruithe maoirseachta le blianta beaga anuas
- Bhí CS bunúsach i bhfeidhm idir 2011 agus 2013.
 - Ní raibh aon CS sínithe i bhfeidhm ó 2013 go 2015. Chuir an Roinn an fhoireann scrúdaithe ar an eolas, áfach, gur lean Pobal le seirbhísí a sholáthar i rith na tréimhse sin, de réir riachtanais agus shonraíochtaí na Roinne.
 - Bhí CS bliana i bhfeidhm i gcaitheamh 2016.
 - Forbraíodh an CS reatha i dtosach chun an tréimhse a chumhdach ó 2017 go 2020 ach cuireadh síneadh leis le déanaí go dtí 2022. Luaigh an Roinn go raibh síneadh an CS ar aon dul leis an gcinneadh chun Pobal a cheapadh mar riarthóir na scéime don Scéim Cúraim Leanáí Náisiúnta agus an comhaontú soláthair feidhmíochta gaolmhar, a bheidh i bhfeidhm go dtí deireadh 2022.
- 16.20** Baineann bunriachtanas le socruithe leordhóthanacha maoirseachta agus cuntasachta faoi chúinsí ina ndéanann roinn freagracht a tharmligean as clár a sholáthar chuig aonán seachtrach. Leagtar amach sa *Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú* 2016 príomhghnéithe comhaontú éifeachtach soláthair feidhmíochta.¹
- 16.21** Déantar measúnú i bhFíor 16.3 ar an CS idir an Roinn agus Pobal in aghaidh na riachtanas dea-chleachtais do chomhaontuithe soláthair feidhmíochta a leagtar amach sa Chód.

Fíor 16.3 Measúnú ar chomhaontú seirbhíse agus aguisíní tacaíochta

Príomhghnéithe	Measúnú
Spríocanna agus cuspóirí ardleibhéil	
Na príomhchláir ghníomhaíochta do gach clár caiteachais ar leith	
Príomh-aschuir a shonraítear i dtéarmaí cainníochtúla intomhaiste	
Spríocanna bliantúla agus ilbhliantúla a chuimsiú do na haschuir siúd a bhfuil garspríocanna soiléire acu le soláthar	
Costas soláthair gach cláir — acmhainní airgeadais agus daonna	
An próiseas chun athbhreithniú foirmiúil a dhéanamh ar an gcomhaontú feidhmíochta	

Foinse: An Cód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016. Anailís a rinne Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.

Eochair:

- I bhfeidhm
- Páirt de i bhfeidhm
- Níl sé i bhfeidhm faoi láthair

¹ Forordaítear sna gnéithe a leagtar amach sa Chód socruithe idir ranna agus comhlachtaí Stáit faoina gcoimirce. Feidhmíonn na príomhphrionsabail mar thagarmharc áisiúil i leith dea-chleachtais nuair a bhíonn na socruithe siúd á bhforbairt agus á n-oibriú.

16.22 Tá easnaimh i roinnt réimsí den CS reatha idir an Roinn agus Pobal.

- Ní shonraítear sa CS cuspóirí cainníochtaithe ná inchainníochtaithe ná bearta leordhóthanacha a d'éascódh le measúnú a dhéanamh ar a mhéid a baineadh an cuspóir ardleibhéil amach.¹
- Sonraítear sa chlár oibre próisis agus tascanna ardleibhéil atá le soláthar ag Pobal ach, i bhformhór na gcásanna, níl spriocanna cainníochtaithe aschuir leagtha amach. Luaigh an Roinn go bhfuil sí ag oibriú faoi láthair le Pobal chun sraith príomhtháscairí feidhmíochta a fhorbairt chun tacaíocht bhreise a thabhairt don mhonatóireacht leanúnach atá á déanamh ar phríomhaschur Pobal.
- Luaitear sa *Chód Cleachtais* gur cheart go ndéanfaí athbhreithnithe criticiúla tréimhsiúla ar chomhaontuithe soláthair feidhmíochta. Cé gur tugadh le fios i gclár oibre 2018 go dtitfeadh athbhreithniú ar an CS amach i rith ráithe dheiridh na bliana, níor thit aon athbhreithniú amach in 2018. Luaigh an Roinn go bhfuil socruithe déanta chun athbhreithniú cuimsitheach a dhéanamh in 2019/2020.

16.23 Anuas air sin, ní dhéantar cáipéisí áirithe a bhaineann leis an CS a chríochnú ar bhonn tráthúil. Mar shampla, síníodh clár oibre 2018 an 14 Meitheamh 2018 agus níor cuireadh ainm leis na costais seirbhíse ghaolmhara ach go dtí Deireadh Fómhair 2018. Cuireadh ainm le clár oibre 2019 i Meitheamh 2019. Luaigh an Roinn go mbeartaíonn sí go mbeidh ainm curtha le clár oibre don bhliain 2020 roimh dheireadh 2019.

Cruinnithe monatóireachta

16.24 Tá súil ag an CS go gcuirfeadh cruinnithe ar siúl idir na leibhéil éagsúla foirne mar seo a leanas

- Cruinnithe ráithiúla maoirseachta idir an Roinn agus Pobal, ar a ndéanann Ard-Rúnaí na Roinne cathaoirleacht agus ar a bhfreastalaíonn oifigigh shinsearach a ón dá eagraíocht. Dírionn na cruinnithe ar shaincheisteanna rialachais agus feidhmíochta ardleibhéil. In 2018, tionóladhna ceithre chruinniú fhorordaithe.
- Tá cruinnithe straitéiseacha bainistíochta le tionól idir an Roinn agus Pobal gach sé seachtaine. Cuireadh miontuairiscí do chruinnithe bainistíochta straitéiseacha ó Mheitheamh 2018 go Feabhra 2019 ar fáil don fhoireann scrúdaithe. I ndiaidh athbhreithniú a dhéanamh ar na miontuairiscí, níor thit na cruinnithe amach a mhíne agus a raibh súil leis sa CS — mar shampla, tháinig bearna 16 seachtaine aníos idir dhá cheann de na cruinnithe. Mar fhreagairt dó sin, luaigh an Roinn, cé go ndéantar soláthar sa CS do chruinnithe a thionól gach sé seachtaine, chomhaontaigh sí le Pobal ina dhiaidh sin chun teacht le chéile ar bhonn ráithiúil. Luaigh sí go bhfuil na cruinnithe ag titim amach anois ar aon dul leis an amlíne sin.

16.25 Anuas ar na cruinnithe rialachais a dtugtar cuntas orthu thuas, luaigh an Roinn go dtugann sí faoi chruinnithe agus glaonna comhdhála breise le Pobal. I measc na saincheisteanna a phléitear ag na cruinnithe siúd eile, tá airgeadas, comhlíonadh straitéiseach, torthaí comhlíonta, caiteachas caipitil, bainistíocht tionscadal, soláthar oibríochtaí agus ceisteanna a bhaineann le clár na Samhla Rochtana agus Cuimsithe.

16.26 I Márta 2019, luaigh an Roinn gur mír chaighdeánach ar an gclár cruinnithe a bheidh i bhfeidhmíocht Pobal do na cruinnithe ráithiúla agus straitéiseacha bainistíochta, a éascódh le hathbhreithniú leanúnach a dhéanamh ar aschuir agus riachtanais chriticiúla i gcaitheamh na bliana.

¹ Tagraítear sa CS do ról na Roinne i dtaobh ceannas a ghlacadh ar an iarracht chun feabhas a chur ar thorthaí do leanaí agus daoine óga in Éirinn agus sainaitnítear ann freagrachtaí gaolmhara na Roinne. Luaitear ann "Dírionn Pobal ar thacú leis an Roinn chun a cuspóir ardleibhéil a bhaint amach chun saincheisteanna beartais a chomhchuíbhiú a imríonn tionchar ar leanaí i limistéir ar nós chúram agus oideachas na luath-óige, rannpháirtíocht leanaí agus daoine óga, tionscnaimh oibre don ógra agus tionscnaimh thrasghearrthacha do leanaí trí réimse fairsing seirbhísí agus tacaíochtaí a sholáthar agus a bhainistiú."

Tuairisciú

- 16.27** Leagtar amach i bhFíor 16.4 an méid a comhlíonadh na príomhriachtanais tuairiscithe in 2018 a shonraítear sa CS.
- 16.28** Luaigh an Roinn gur oibrigh sí le Pobal i rith na tréimhse atá faoi athbhreithniú chun sraith tuarascálacha feidhmíochta a fhorbairt. Luaigh sé go gcuireann Pobal tuarascálacha ar dhul chun cinn ar aghaidh anois a bhaineann amach an leibhéal sonraí a shonraítear sa CS.

Fíor 16.4 Comhlíonadh na riachtanas sonraithe tuairiscithe, 2018

Riachtanas	Comhlíonadh in 2018
Tuarascáil mhionsonraithe bhliantúil a dhéanann próifiliú ar an earnáil luathbhlianta (a chomhfhoilsíonn an Roinn agus Pobal).	D'fhoilsigh an Roinn agus Pobal an tuarascáil phróifíle don earnáil luathbhlianta do bhliain chláir 2017/2018 ^a i Samhain 2018.
Tuarascáil dhébhliantúil ar dhul chun cinn, ar nuashonrú agus anailís ardleibhéil í ar aschuir chláir, treochtaí agus saincheisteanna oibríochtúla a thagann chun cinn.	Cuireadh an tuarascáil ar dhul chun cinn don chéad leath den bhliain faoi bhráid na Roinne i Meán Fómhair 2018. Níor cuimsíodh i dtuarascáil ar dhul chun cinn Mheán Fómhair 2018 an leibhéal sonraí a shonraítear sa CS. Rinneadh an tuarascáil ar dhul chun cinn don tréimhse ó Iúil go Nollaig 2018 a tháirgeadh i Márta 2019, áiríodh leis an tuarascáil seo faisnéis don bhliain féilire iomlán ó Eanáir go Nollaig 2018.
Cuireadh tuarascálacha comhlíonta ina sonraítear torthaí, treochtaí agus laigí ar fáil ar bhonn míosúil agus ráithiúil.	Cuireadh na tuarascálacha riachtanacha ráithiúla don bhliain 2018 ar fáil don Roinn. Fuarthas dhá cheann de na tuarascála, áfach, i gcaitheamh dhá mhí i ndiaidh dheireadh na ráithe atá i gceist.

Foinse: An Roinn Leanáí agus Gnóthaí Óige

Nóta: a Ritheann bliain an chláir ón 1 Meán Fómhair go dtí an 31 Lúnasa.

Rialáil agus Comhlíonadh

- 16.29** Féachann córas comhlíonta agus cigireachta ilghníomhaireachta chun dul i ngleic le catagóirí éagsúla riosca a bhaineann le hoibriú na gclár luathfhoghlama agus cúraim leanaí (féach ar Fhíor 16.5).

Fíor 16.5 Córas comhlíonta agus cigireachta do chlár luathfhoghlama agus chúraim leanaí

Príomhrioscaí	Gníomhaíocht mhaolaithe
<p>Airgeadas agus oibríochtúil — is féidir le soláthraí seirbhíse éileamh a dhéanamh maidir le leanaí nach bhfreastalaíonn nó d'uireanta an chloig nach gcuirtear ar fáil; nó d'fhéadfadh go dteipfeadh orthu chun rialacha na gclár a chomhlíonadh.</p>	<p>Tugann rannóg Iniúchóireachta Comhlíonta agus Riosca Pobal faoi chuariteanna comhlíonta gan fhógra lena sheiceáil go bhfuil soláthraithe seirbhíse ag cloí le rialacha cláir.</p>
<p>Sláinte, sábháilteacht, leas agus forbairt leanaí — D'fhéadfadh go dteipfeadh ar sholáthraí seirbhíse chun seirbhís a sholáthar a dhéanann sláinte, sábháilteacht, leas nó forbairt na leanaí atá rannpháirteach sa chlár luathfhoghlama agus cúram leanaí a chinntiú go leordhóthanach.</p>	<p>Tá ról ag Cigireacht Luathbhlianta Tusla chun seirbhísí cúraim leanaí a chlárú agus a chigireacht in aghaidh rialachán a bhaineann le sláinte, sábháilteacht, leas agus forbairt leanaí. Tugann sé faoi chigireachtaí ('cigireachtaí ar bheith 'oiriúnach don fheidhm') sula gcomhaontaítear chun seirbhís a chlárú, agus cigireachtaí gan fhógra ar sheirbhísí cláraithe. Is féidir leis coinníollacha a chur i bhfeidhm le haghaidh clárú nó seirbhísí a dhíchlarú de bharr torthaí cigireachta. Déanann sé seirbhísí a ionchúiseamh, chomh maith, mar shampla, iad siúd a oibríonn gan chlárú.</p>
<p>Cáilíocht an oideachais — D'fhéadfadh go dteipfeadh ar sholáthraí seirbhíse chun seirbhís luathfhoghlama agus cúraim leanaí a sholáthar a thacaíonn go leordhóthanach le hoideachas leanaí a fhreastalaíonn ar an tseirbhís.</p>	<p>Tá freagracht ar Chigireacht na Roinne Oideachais agus Scileanna as gné oideachais an tsoláthair sheirbhíse i gclár COLÓ a mheasúnú. Cuireann ról Chigireacht Tusla i gcigireacht a dhéanamh in aghaidh rialacháin áirithe a bhaineann le forbairt an linbh leis seo.</p>

Foinse: Anailís a rinne Oifig an Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste

Gníomhaíocht Pobal maidir le comhlíonadh

16.30 Ó 2010, tá freagracht ar Pobal as an bhfeidhm chomhlíonta maidir leis na cláir luathfhoghlama agus chúram leanaí a riarann sé. Is éard a bhaineann le tromlach chlár comhlíonta Pobal ná cuairteanna comhlíonta a thabhairt ar agus iniúchtaí a dhéanamh ar sholáthraithe luathfhoghlama agus cúram leanaí.¹ Leagtar amach in iarscríbhinn 16B na príomhghnéithe de chuairteanna agus iniúchtaí comhlíonta.

- Ní thugtar aon fhógra faoi **chuirteanna comhlíonta** a dhíríonn ar phríomhchoinníollacha conarthacha na gclár. Is gnách go ndéanfaidh foireann Pobal scrúdú ar na cláir luathfhoghlama agus chúram leanaí go léir a chuireann an soláthraí seirbhíse ar fáil.² Cé nach ndíríonn na cuairteanna go sonrach ar thaifid airgeadais, déantar athbhreithniú ar shampla de na taifid ar ioncam ó tháillí. Cuirtear freastal leanaí i gcomparáid le leibhéil chláraithe ar an Ardán um Chur i bhFeidhm Clár, arb é sin an príomhrud a chuireann íocaíochtaí atá cistithe ag an Stáitchiste ar fáil do sholáthraithe seirbhíse. Is gnách go maireann cuairteanna idir 1.5 uair an chloig agus lá amháin, agus maireann líon beag díobh níos faide ná an tréimhse sin.
- Áirítear le **iniúchadh** leibhéal sonraí níos mó agus seiceálacha breise de réir an leibhéil riosca a sainaitníodh, m.sh. riosca i leith míleithreasú, nó easnaimh thromchúiseacha i mbainistíocht airgeadais nó rialachas corparáideach. Is gnách go dtugann Pobal faoi iniúchtaí mar thoradh ar easnaimh a aimsíodh i rith cuairteanna comhlíonta nó mar thoradh ar eolas a fuarthas ó nochtadh nó gearáin a rinne tríú páirtithe. Luaigh Pobal, áfach, mar gheall nach gá cistiú a imfhálú ná caiteachas a thuairisciú i gcás na gconarthaí idir an Roinn agus soláthraithe seirbhíse, cuirtear srian ar a cumas chun tabhairt faoi ghnáth-thascanna iniúchta (e.g. caiteachas a dhearbhu).

16.31 Anuas ar chuairteanna agus iniúchtaí comhlíonta, tugann Pobal faoi sheiceálacha fíoraithe ar dheontais chaipitil, agus deontais d'eagraíochtaí náisiúnta deonacha cúram leanaí agus coistí cúram leanaí cathrach/contae. Buntacaíonn comhaontuithe deontais leis na deontais seo idir Pobal (ar leith ón Roinn) agus na deontaithe ábhartha. Tá de chuspóir ag seiceálacha fíoraithe a dhearbhu go gcaitear an t-airgead deontais ar na cuspóirí dá mbeartaíodh agus a dhearbhu go gcloítear le riachtanais chuntasachta poiblí.

Spríocanna chuairteanna comhlíonta Pobal

16.32 Comhaontaíonn Pobal agus an Roinn ar bhuiséad agus tairiscint fhoriomlán seirbhíse bhliantúil do ghníomhaíocht chomhlíonta Pobal do chláir luathfhoghlama agus chúram leanaí. Áirítear leis an gcomhaontú sprioc bhliantúil maidir leis an líon conarthaí atá le hathbhreithniú trí chuairteanna comhlíonta do chláir luathfhoghlama agus chúram leanaí. Ó 2015/2016 ar aghaidh, ba é an sprioc chun athbhreithniú a dhéanamh ar 2,750 conradh gach bliain. Is éagsúil a bhíonn an líon féin cuairteanna a thugtar gach bliain i gcomhthéacs rioscaí agus tosaíochtaí atá ag teacht chun cinn, athchuirteanna, mar shampla. Níl aon spriocanna leagtha amach maidir leis an líon iniúchtaí atá le tabhairt chun críche mar gheall go mbíonn iad seo faoi stiúir eolais.

¹ Luaigh Pobal go dtugtar faoi chuairteanna comhlíonta de réir a shainchúram, faoi mar a comhaontaíodh leis an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige.

² Féadfaidh roinnt cuairteanna díriú ar chláir ar leith amháin.

16.33 Is gnách go mbíonn breis agus conradh amháin ag soláthraithe seirbhíse aonair leis an Roinn mar gheall gur minic go mbíonn íocaíochtaí á bhfáil faoi bhreis agus clár cistithe amháin acu. Nuair a thugann Pobal faoi chuariteanna comhlíonta, is gnách go scrúdaíonn sé gach conradh. Leagtar amach líon na gcuairteanna agus na n-iniúchtaí comhlíonta le trí bliana anuas i bhFíor 16.6. Nuair a chuirtear an líon beag iniúchtaí san áireamh, cuireadh an costas comhlíonta iomlán i bhfeidhm ar chuariteanna comhlíonta chun an treocht i gcostais a dheimhniú. Luaigh Pobal go mbaineann an meánchostas méadaithe in aghaidh na cuairte le castacht mhéadaithe chuariteanna COLÓ, ach go háirithe, agus an líon méadaithe d'athchuariteanna a theastaíonn.

Fíor 16.6 Gníomhaíocht chomhlíonta Pobal ó 2016 go 2018

Gníomhaíocht chomhlíonta ^a	2015/2016	2016/2017	2017/2018
Cuariteanna comhlíonta ^b	2,164	1,745	1,711
Iniúchtaí	6	8	7
Conarthaí a athbhreithníodh ^c	3,009	2,862	3,733
Costais ghníomhaíochta comhlíonta	2016	2017	2018
Costas iomlán (€ milliún)	1.2	1.4	2.3
Costas in aghaidh na cuairte (€)	570	827	1,316
Costas in aghaidh an chonartha (€)	410	504	603

Foinse: Rannóg Iniúcháireachta agus Riosca Comhlíonta Pobal

Nótaí: a Déantar gníomhaíocht chomhlíonta a thuairisciú de réir bliain chláir (ó Mheán Fómhair go Lúnasa) agus déantar tuairisciú ar chostais de réir bliain féilire.

b Ní áirítear leis an líon cuairteanna comhlíonta aon athchuariteanna a tugadh i gcaitheamh na tréimhse.

c Ní áirítear leis deontais a athbhreithníodh trí chuariteanna fíoraithe a rialaíonn conarthaí a eisíonn Pobal go díreach, e.g. cláir chaipitil.

16.34 Le trí bliana anuas, chuir Pobal tús le 21 iniúchadh. Tá céimeanna éagsúla de dhul chun cinn bainte amach acu seo faoi láthair

- Tá trí chás déag faoi réir comhairle dlí ó Oifig an Phríomh-Aturnae Stáit agus tá siad á bhfiosrú agus/nó á ndúnadh dá réir.
- Déantar na cásanna eile a thabhairt chun críche ó pheirspictíocht iniúchta nó tá siad á bhfiosrú ag Pobal nó an Roinn.

Gníomhaíocht chomhlíonta rioscabhunaithe

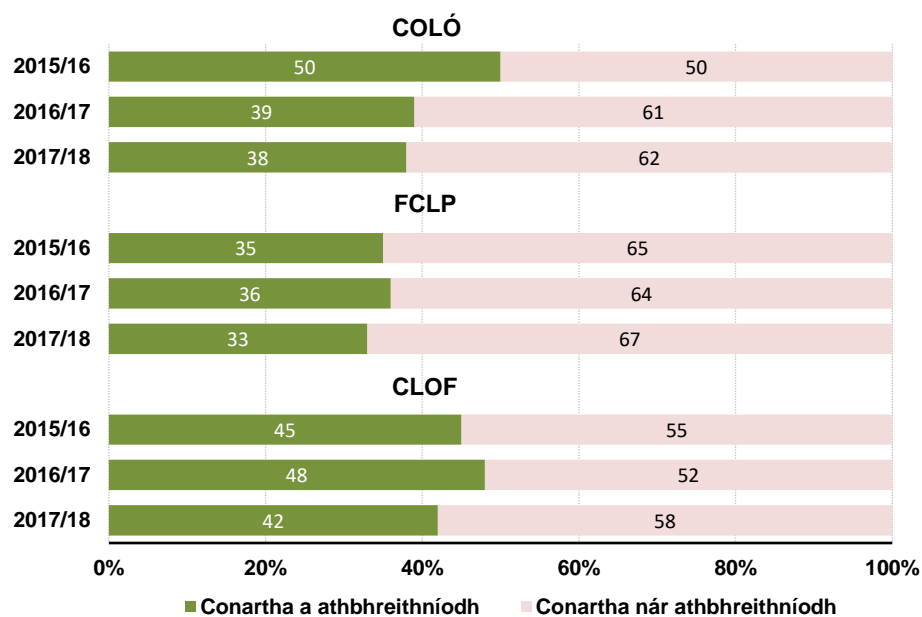
16.35 Léirítear i bhFíor 16.7 (lastall) cion na gconarthaí seirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí a athbhreithníodh i gcuairteanna comhlíonta le trí bliana anuas.

16.36 Cé go ndéantar breithniú ar riosca i gcomhthéacs seirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí a roghnú do ghníomhaíocht chomhlíonta, níl córas struchtúrach ag Pobal chun rátáil riosca a dhéanamh ar na cláir ná ar na soláthraithe seirbhíse. Luaigh Pobal gur chuir sé na cláir in iúl go leanúnach don Roinn a ngabhann an riosca is suntasaí leo agus go sceidealaítear cuairteanna comhlíonta go rialta do na seirbhísí a mbíonn saincheisteanna comhlíonta stairiúla acu.

Catagóiríú torthaí comhlíonta

- 16.37** Cuireann Pobal na torthaí a bhíonn ar chuairt chomhlíonta in iúl mar chuid de na tuarascálacha míosúla agus ráithiúla don Roinn. Thug an Roinn faoi deara go ndéanann sí athbhreithniú rialta ar na tuarascála comhlíonta a chuireann Pobal ar fáil agus go ndéantar breithniú ar thorthaí na dtuarascálacha nuair a bhíonn athruithe amach anseo ar na rialacha, an chumarsáid agus an cur chuige i leith comhlíonta á ndeimhniú.
- 16.38** Ar iarraidh na Roinne, leasaigh Pobal na catagóirí a úsáidtear chun na torthaí a bhíonn ar chuairteanna comhlíonta a bhailiú i ngach ceann de na ceithre thimthriall cláir dheireanacha. Luaigh an Roinn go raibh seo mar fhreagairt d'easnamh a sainaitníodh sa chatagóiríú agus chun tuiscint níos fearr a thabhairt ar na réimsí siúd is airde riosca do chistiú an Státchiste. Laghdaíonn na hathruithe ar an sainmhíniú a thugtar ar chatagóirí a úsáidtear do thorthaí comhlíonta trédhearcacht an chórais mar gheall gur deacair torthaí a chur i gcomparáid le himeacht ama.

Fíor 16.7 Cion na gconarthaí iomlána a athbhreithníodh, idir 2015/2016 agus 2017/2018

Foinse: Rannóg Iniúchóireachta agus Riosca Comhlíonta Pobal

1 Luaigh an Roinn go ndearnadh an t-athrú seo go páirteach lena ligean don chreat comhlíonta dul i ngleic le rioscaí suntasacha go bríoch. Sampla de riosca suntasach atá roimh airgeadas an Státchiste is ea nuair a bhíonn taifid freastail neamhleor nó ar lár, agus eascraíonn neamhábaltacht as chun tromlach mór chlárúcháin an Ardáin um Chur i bhFeidhm a dhearbhu a roghnaíodh lena n-athbhreithniú.

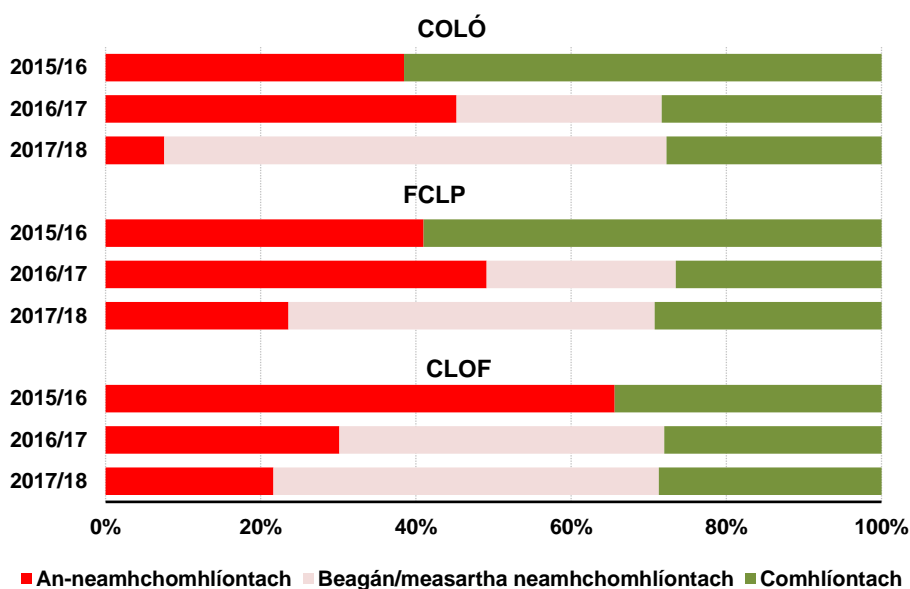
- 16.39** Ar mhaithe le cuspóir an scrúdaithe seo, rinneadh na torthaí do na trí bhliain chlár dheireanacha a chatagóiríú faoi thrí theideal (féach ar Fhíor 16.8 (lastall))

- **comhlíontach**
- **beagán neamhchomhlíontach** — áirítear leis seo torthaí a rinneadh a chatagóiríú mar beagán neamhchomhlíontach, atá comhlíontach i dtaobh gnéithe speisialta comhairleacha agus measartha neamhchomhlíontach
- **an-neamhchomhlíontach** — measúnú a rinneadh roimhe seo ar neamhchomhlíonadh mór a d'eascair ó aon riosca a sainaitníodh i leith airgeadas an Státchiste. Ó 2017/2018 ar aghaidh, ní bhíonn an catagóir seo i gceist ach nuair is ann do riosca suntasach i leith airgeadas an Státchiste.¹

16.40 I rith thimthriall 2017/2018, measadh go raibh roinnt soláthraithe seirbhíse an-neamhchomhlíontach ar na cúiseanna seo a leanas (cúis amháin nó níos mó)

- níor ligeadh an t-ionadaí isteach i rith cuairteanna comhlíonta ná ní raibh taifid ar fáil lena n-athbhreithniú
- ní raibh taifid ar an láthair nó bhí taifid freastail neamhleora ar an láthair
- níl dóthain uaireanta/laethanta/seachtainí á soláthar ag soláthraí seirbhíse
- Teastaíonn nuashonrú ó chóras an Ardáin um Chur i bhFeidhm Clár
- i gcás chlár COLÓ, measadh go raibh roinnt soláthraithe seirbhíse a raibh cistiú caipitíochta ní b'airde á fháil acu (d'fhoireann a bhfuil leibhéal cháilíochta níos airde acu) an-neamhchomhlíontach nuair a deimhníodh nár shásaigh an fhoireann na riachtanais íosta cháilíochta nó nach raibh na leanaí ábhartha á múineadh ag comhaltaí foirne a raibh na cáilíochtaí siúd acu.

Fíor 16.8 Torthaí gníomhaíochta comhlíonta, idir 2015/2016 agus 2017/2018^{a, b}

Foinse: Rannóg Iniúchóireachta Comhlíonta agus Riosca Pobal

Nótaí: a Déantar gach snáithe den FCLP a ghrúpáil le chéile.

b I gcás thimthriall 2015/2016, níor úsáideadh ach dhá chatagóir. Rinneadh an toradh comhlíonta a chatagóiriú amháin glas (go hiomlán comhlíontach nó beagán neamhchomhlíontach) nó dearg (an-neamhchomhlíontach).

Gníomh leantach

16.41 Luaigh Pobal go ndearna an easpa smachtbhannaí éifeachtacha i dtaobh soláthraithe seirbhíse neamhchomhlíontacha maolú in aghaidh forfheidmiú éifeachtach a fhad le 2017/2018. Luadh nach raibh sé neamhghnách go mbeadh soláthraithe seirbhíse fós neamhchomhlíontach ar an dara cuairt chomhlíonta agus cuairteanna ina dhiaidh sin. Ina thaobh sin, luaigh an Roinn gur cheart go gcabhródh creat nua comhlíonta, a tugadh isteach in 2017/2018, le dul i ngleic le le neamhchomhlíonadh seasmhach. Dírionn an creat nua ar riachtanais an taifid freastail.

- 16.42** Déanann an creat comhlíonta nua soláthar do smachtbhannaí céimnitheacha i gcás athchiontóirí, a dhéine le soláthraithe seirbhíse a eisiamh ó chláir atá cistithe ag an Roinn agus é sin san áireamh, mar seo a leanas
- Cuirtear tacaíocht ar fáil ann ón gcoiste ábhartha cúraim leanaí cathrach/contae i ndiaidh gur tugadh an chéad chás de neamhchomhlíonadh mór faoi deara.
 - I ndiaidh go dtugtar an dara neamhchomhlíonadh mór faoi deara i dtimthriall ina dhiaidh sin, d'fhéadfadh soláthraí seirbhíse cáilitheacht a chailleadh d'íocaíochtaí tacaíochta cláir. Tugadh íocaíochtaí tacaíochta cláir isteach in 2017/2018 chun soláthraithe seirbhíse a chúiteamh don am a theastaíonn chun tabhairt faoi ghníomhaíochtaí riaracháin lasmuigh den am a bhíonn teagmháil á déanamh acu le leanaí. In 2018, íocadh €18 milliún le 4,500 soláthraí seirbhíse i.e. meáníocaíocht €4,000.
 - I gcás an tríú cion i dtimthriallta ina dhiaidh sin, déanfaidh an Roinn breithniú ar an soláthraí seirbhíse a eisiamh ó chláir atá cistithe ag an Roinn.
- 16.43** Tá sé ró-luath ag an gcéim seo chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht an chreata nua comhlíonta. Luaigh an Roinn gur dearadh an Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta nua le córas comhlíonta níos éifeachtaí ón tús.

Ró-éilimh

- 16.44** I gcásanna a dheimhnítear — i rith a cuairt comhlíonta, de ghnáth — go ndearna soláthraí seirbhíse ró-éileamh (m.sh. ní hionann freastal féin linbh agus an clárú gaolmhar ar an Ardán um Chur i bhFeidhm Clár), is minic gur féidir an cás a thabhairt chun rialtacha roimh dheireadh bhliain an chlár, trí íocaíochtaí a dhéantar leis an soláthraí seirbhíse ina dhiaidh a laghdú. Luaigh an Roinn, áfach, go bhféadfadh nach féidir é seo a dhéanamh sna cásanna seo a leanas
- sáraíonn luach an ró-éilimh luach na n-íocaíochtaí eile atá le déanamh sa bhliain chlár reatha
 - chruthódh íocaíochtaí a laghdú inbhuanaitheacht agus/nó saincheisteanna sreabhaidh airgid do sheirbhís pobail.
- 16.45** Sna cásanna siúd, is féidir ró-éilimh a ghlanluacháil in aghaidh íocaíochtaí i mbliain chlár amach anseo nó is féidir plean aisíocaíochta a chomhaontú chun íocaíochtaí a leathadh thar thréimhse níos faide.
- 16.46** Ó 2015/2016, rinneadh ró-éilimh i measc soláthraithe seirbhíse ar chláir COLÓ, an FCLP Plus agus CLOF, a eascraíonn as clárúcháin mhíchearta ar an Ardán um Chur i bhFeidhm Clár, a shainaithint trí chuireanna comhlíonta agus rinne Pobal iad a aisghabháil go rialta. I dtimthriall 2017/2018, cuireadh tús le seiceálacha faoin FUCLP agus an FCLPA(I), chomh maith, agus bunaíodh clár píolótach chun ró-éilimh an FCLP a shainaithint agus a aisghabháil.
- 16.47** In 2018, thug an Roinn faoi athbhreithniú ar thart ar 100 cás de ró-éilimh fhéideartha faoin FCLP a sainaitníodh maidir le timthriallta 2015/2016 agus 2016/2017. Luaigh an Roinn, ar bhunús an athbhreithnithe, gur bhain sí an tátal as go raibh rialacha an FCLP do na tréimhsí ábhartha débhríoch. Dar leis an Roinn, ní raibh na rialacha soiléir ná daingean a dhóthain chun ró-éileamh a aimsíodh a dheimhniú i gcásanna tearcfhrestail agus níl sí ag tabhairt faoi shuimeanna a íocadh a aisghabháil faoi láthair i gcásanna nach raibh an tuiscint idir na páirtithe soiléir.

- 16.48** Coimeádann Pobal liosta féichiúnaithe d'iarhmhéideanna a bhfuiltear ag dul sa tóir orthu. Is féidir le hiarmhéideanna féichiúnaí teacht aníos ar roinnt cúiseanna, ina measc siúd i gcásanna ina ndéantar tarraingt siar,¹ cuairt comhlíonta nó iniúchadh, leachtú, ró-íocaíocht nó dúnadh conartha. Ag deireadh 2017, b'ionann an tsuim a bhí curtha san áireamh i gcuntais Pobal a bhain le cláir a bhí cistithe ag an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige agus €4.1 milliún. As seo, measadh nach rabhthas in ann €1.2 milliún a aisghabháil. Luaigh an Roinn go mbaineann tromlach mór na n-iarhmhéideanna féichiúnaí le scéimeanna caipitil leagáide, a bhí i gceist sular bunaíodh an Roinn, seachas suimeanna a bhaineann leis na cláir chistithe reatha.
- 16.49** Tugtar miondealú i bhFíor 16.9 ar na suimeanna atá fós le híoc agus na suimeanna a mheastar nach féidir a aisghabháil. As an €1.2 milliún a mheastar nach féidir a aisghabháil, bhain €104,321 le cláir chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí agus clár caipitil luathbhlianta.

Fíor 16.9 Iarmhéideanna féichiúnaí a bhaineann le cláir chaipitil agus luathfhoghlama agus chúraim leanaí, 2017

Clár	Fós le híoc ag deireadh na bliana €000	Measadh nach féidir é a aisghabháil €000
Scéimeanna leagáide ^a	3,041	1,083
An FCLP	650	94
Caipiteal luathbhlianta, 2012 – 2017	350	1
CLOF	76	9
COLÓ	20	—
Iomlán	4,137	1,187

Foinse: Pobal

Nóta: a Áirítear leis na scéimeanna leagáide Caipiteal an Chláir Chomhdheiseanna Cúram Leanaí (an CCDCL), Infheistíocht Náisiúnta Chúraim Leanaí, Soláthar Foirne an CCDCL, Clár Aois an Pháiste Cheantarbhunaithe, Ciste na bhFoghlaimeoirí, Coistí Cúram Leanaí Contae agus Cathrach.

- 16.50** Is é freastal linbh an rud is mó a chuireann an leibhéal íocaíochta chun cinn i measc soláthraithe seirbhíse luathfhoghlama agus cúraim leanaí. Príomhriosca airgeadais is ea go n-éilíonn soláthraithe seirbhíse breis agus an méid ba cheart dóibh bunaithe ar fhreastal leanaí cláraithe.

- 16.51** Tugann na ró-éilimh a shainnithin Pobal i rith cuairteanna comhlíonta in 2017/2018 le fios go mbaineann an riosca is airde le scéimeanna an FCLP/an FCLP Plus. D'eascair ró-éilimh 5% as seo i measc na soláthraithe seirbhíse ar tugadh cuairt orthu. Bhí na rátaí ró-éilimh a sainaithníodh i gcás scéimeanna eile i bhfad ní b'ísle: 1.5% i gcás CLOF; faoi 1% i gcás an FCLPA(I) agus an FUCLP; agus 0.2% i gcás COLÓ (arb ionann sin agus breis agus dhá thrian den chaiteachas iomlán ar chláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí). Ní soiléir a chruinne atá seo i dtaobh soláthraithe seirbhíse ina n-iomláine.

¹ Is éard atá i gceist le cistiú deontais a tharraingt siar ná laghdú foirmiúil buan ar chuid den airgead deontais nó an t-airgead deontais go léir a gealladh agus ní féidir é seo a dhéanamh ach i ndiaidh go ndearnadh cistiú a ghealladh roimhe seo. Baineann deontais a tharraingt siar le cláir atá cistithe ag deontas, m.sh. Caipiteal Luathbhlianta.

- 16.52** Tugann an Roinn faoi deara, nuair a chuirtear méid na gcuairteanna comhlíonta a tugadh agus an céatadán mór seirbhísí ar tugadh cuairt orthu san áireamh, gur féidir leis na rátaí ró-éilimh a sainaitníodh le linn cuairteanna comhlíonta treoir a chur ar fáil maidir leis na réimsí a chruthaíonn an riosca is airde. Leanann Pobal le hobair a dhéanamh ar a mhodheolaíocht chun meastachán a dhéanamh ar rátaí ró-éilimh. Luaigh sé go bhfuil seo teoranta mar gheall ar an bpróiseas de lámh a bhíonn i gceist. Déanfar breithniú ar réiteach teicneolaíochta d'ardán na Scéime Cúraim Leanaí Náisiúnta.
- 16.53** Mar thoradh ar na meastacháin a rinneadh ar ró-éilimh de réir scéime, rinneadh an ghníomhaíocht chomhlíonta a rinne Pobal don tréimhse 2018/2019 a roinnt ina dhá chéim, agus dhírigh an chéim thosaigh go hiomlán ar chonarthaí móra an FCLP agus dhírigh an dara céim ar chonarthaí agus seirbhísí móra ar measadh roimhe seo go raibh siad an-neamhchomhlíontach, i measc na scéimeanna go léir.¹
- 16.54** I Nollaig 2018, phléigh Bord Bainistíochta na Roinne saincheisteanna a bhaineann le comhlíonadh ar chláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí. Tá creat rialachais á fhorbairt ag an Roinn don Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta (atá le seoladh i nDeireadh Fómhair 2019). Thug an Roinn faoi deara go n-áireofar le riachtanais fheabhsaithe rialachais a fhorbairt don scéim nua próifíl riosca a fhorbairt do sholáthraithe seirbhíse a chabhróidh, ar a uain sin, le díriú ar acmhainní comhlíonta.

Cigireachtaí Tusla

- 16.55** A fhad le 2018, ceanglaíodh faoin dlí ar na soláthraithe seirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí go léir do leanaí aois sé bliana agus níos óige² chun clárú le Tusla. Cuirtear síneadh sna Rialacháin um Chúram Leanaí ar Aois Scoile, 2018 (a cuireadh i bhfeidhm i bhFeabhra 2019) leis an riachtanas chun clárú le Tusla i measc na soláthraithe seirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí go léir do leanaí faoi aois 15 bliana.³ Níl cistiú an chláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí ón Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige ar fáil ach do sholáthraithe seirbhíse atá cláraithe le Tusla.
- 16.56** Tá Cigireacht Luathbhlianta Tusla freagrach as measúnú a dhéanamh ar chomhlíonadh na rialachán i measc soláthraithe seirbhíse a bhaineann le sláinte, sábháilteacht, leas agus forbairt leanaí a fhreastalaíonn ar sheirbhísí luathbhlianta, agus as comhlíonadh na rialachán siúd a chur chun cinn.⁴ In 2018, d'fhorbair an Chigireacht creat cáilíochta agus rialála chun tacú le soláthraithe seirbhíse cláraithe chun a n-oibleagáidí rialála a chomhlíonadh agus chun soiléireacht agus comhsheasmhacht a sholáthar sna caighdeáin a chuirtear i bhfeidhm i rith cigireachtaí. Cuimsítear rialacháin sa chreat faoi na teidil seo a leanas: rialachas, sláinte, leas agus forbairt an linbh, sábháilteacht agus áitreabh agus saoráidí.
- 16.57** Tugann an Chigireacht faoi chigireachtaí lena dheimhniú go bhfuil seirbhís 'oiriúnach don fheidhm' sula gcomhaontaíonn siad chun soláthraithe seirbhíse nua a chlárú, anuas ar chigireachtaí gan fhógra a dhéanamh ar sheirbhísí cláraithe, agus is féidir leo coinníollacha le haghaidh clárúcháin a chuir i bhfeidhm, nó soláthraithe seirbhíse a dhíchlarú, mar thoradh ar thorthaí cigireachta. Oibrítear próiseas na Cigireachta chun aghaidh a thabhairt ar thorthaí mar seo a leanas
- Eisítear dréacht-tuascáil chigireachta don soláthraí seirbhíse — má bhíonn torthaí neamhchomhlíontacha ann, tugtar cuireadh don soláthraí chun gníomhartha ceartaitheacha agus coiscitheacha a thabhairt le fios atá dírithe ar dhul i ngleic leis an tsaincheist agus a chinntiú nach dtarlaíonn sé arís.

¹ B'éard a bhí mar thoradh ar an gcinneadh chun díriú ar chonarthaí móra ná go ndearnadh líon ní ba lú conarthaí a athbheithniú, ach gur éirigh leo ní ba mhó cistiú a chlúdach sna hathbheithnithe.

² Cuid VIIA den Acht um Chúram Leanaí, 1991, arna leasú ag an Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach agus tAcht um Thacaíocht Cúraim Leanaí, 2018.

³ I gcomhréir le I.R. Uimh. 575 de 2018, ní cheanglaítear ar sheirbhísí cúraim leanaí sealadacha agus buail isteach chun clárú.

⁴ Anuas ar an Acht um Chúram Leanaí, 1991, arna leasú ag an Acht fán nGníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach, 2013, oibríonn an Chigireacht faoi reachtaíocht thánaisteach (na Rialacháin um Sheirbhísí Luathbhlianta, 2016 agus na Rialacháin um Chúram Leanaí ar Aois Scoile, 2018).

- Má tá siad sásta leis an bhfreagairt, cuireann an Chigireacht é seo i dtaifead ar an tuarascáil chigireachta.
- Mura bhfuil siad sásta, is féidir leis an gCigireacht a bheartú chun coinníoll a ghearradh¹ ar chlárú na seirbhíse — tugtar deis eile don soláthraí seirbhíse ansin chun eolas agus fianaise a sheoladh ar aghaidh faoin tsaincheist.
- Mura bhfaightear aon fhreagairt shásúil ón soláthraí seirbhíse, cuirtear an coinníoll i bhfeidhm ar an gclárú.
- Má dheimhníonn an Chigireacht, ina dhiaidh sin, nár chloígh soláthraí seirbhíse le coinníoll a cuireadh i bhfeidhm ar a chlárú, is féidir dul i mbun gníomhartha forfheidhmiúcháin.
- Áirítear le gníomhartha forfheidhmiúcháin seirbhísí luathbhlianta a bhaint ó chlár Tusla.

16.58 I gcásanna áirithe, cibé má eascraíonn siad as cigireacht nó mar thoradh ar eolas gan iarraidh a fuarthas, is féidir leis an gCigireacht fógra faoi ghníomh láithreach a eisiúint, a ordaíonn soláthraí seirbhíse chun dul i mbun gníomh ar leith chun dul i ngleic le buairt thromchúiseach láithreach bonn. Níl an t-údarás ag Tusla, áfach, chun soláthraí seirbhíse cláraithe a ordú chun deireadh a chur le hoibríochtaí láithreach bonn.

16.59 In 2018, thug Cigireacht Luathbhlianta Tusla faoi 2,513 cigireacht. Foilsítear tuarascálacha maidir le gach cigireacht ar láithreán gréasáin Tusla. Rinneadh beirt soláthraithe seirbhíse a dhíchlarú in 2018 mar gheall gur theip orthu riachtanais a shásamh. Luaigh an Roinn go ndearnadh triúr soláthraithe seirbhíse breise a dhíchlarú go dtí seo in 2019.

16.60 Baineann na sonraí cuimsitheacha is déanaí maidir le gníomhaíocht agus torthaí cigireachta a d'fhoilsigh Tusla le 2017.² Tugadh faoi 2,033 cigireacht, ar an iomlán, in 2017. Rinneadh 1,563 cigireacht de na cigireachtaí ar sheirbhísí reatha³ — rinne tuarascáil Tusla anailís ar thorthaí na gcigireachtaí siúd.

- Deimhníodh go raibh beagnach dhá thrían de sholáthraithe seirbhíse ar a ndearnadh cigireacht go hiomlán comhlíontach (32%) nó neamhchomhlíontach i réimse amháin nó in dhá réimse (32%).
- Deimhníodh go raibh 13% neamhchomhlíontach i gcúig réimse nó ní ba mhó.
- Is i leith Rialachán 23, 'Sláinte, Sábháilteacht agus Leas an Linbh a Chosaint' a bhí an leibhéal ab airde de neamhchomhlíontach a tugadh faoi deara — deimhníodh nach raibh ach 45% de sholáthraithe seirbhíse go hiomlán comhlíontach sa réimse sin.
- D'fhonn measúnú a dhéanamh ar mhéid an ghnímh cheartaithigh faoinar thug soláthraithe seirbhíse, d'fhiosraigh an Chigireacht sampla fánach de 500 toradh neamhchomhlíontach agus deimhníodh nach ndeachthas i ngleic ina dhiaidh sin ach le 7% de na torthaí.

¹ Luaigh Tusla go gcuirtear coinníoll i bhfeidhm ar chlárúcháin le cabhrú leis an soláthraí seirbhíse chun dul i ngleic leis an neamhchomhlíontach a thugtar faoi deara. Is gnách go mbíonn coinníollacha sonracha agus teoranta i dtaobh ama agus go dtugann an Chigireacht Luathbhlianta aghaidh orthu ag an tráth cúí.

² *Tuarascáil Bhliantúil Chigireacht Luathbhlianta 2017 Tusla — an Ghníomhaireacht um Leanaí agus an Teaghlach.*

³ Cigireachtaí ar bheith 'oiriúnach don fheidhm' a bhí sna 470 cigireacht eile a bhain le hiarratais nua nó cásanna inár thug soláthraithe seirbhíse fógra faoi athrú ar chúinsí.

- 16.61** Is é beartas Tusla chun tabhairt faoi ionchúisimh, sa chás gur cuí, nuair a rinne duine nó gníomhaireacht
- seirbhís luathbhlianta neamhchláraithe a oibriú
 - nuair a theip ar dhuine nó gníomhaireacht téarmaí clárúcháin a chomhlíonadh le haghaidh seirbhís luathbhlianta
 - nuair a theip ar dhuine nó gníomhaireacht comhoibriú le nó nuair a chuir duine nó gníomhaireacht srian ar oifigeach cigireachta i gcaitheamh dó/di tabhairt faoina d(h)ualgais
 - nuair a theip ar dhuine nó gníomhaireacht cead isteach a thabhairt d'oifigeach údaráithe chuig seirbhís luathbhlianta
 - nuair a lean duine nó gníomhaireacht ar aghaidh le seirbhís luathbhlianta a oibriú i ndiaidh gur tugadh fógra dóibh faoi dhúnadh deonach nó i ndiaidh gur baineadh iad ó chlár seirbhísí Tusla
 - nuair a chuir duine nó gníomhaireacht bac ar an gCigireacht trí dhallamullóg d'aon turas nó trí eolas bréagach a sholáthar.
- 16.62** De bhun a bheartais i ndáil le hionchúisimh, chuir Tusla tús le himeachtaí dlíthiúla in dhá chás ón 30 Meitheamh 2016 ar aghaidh.
- 16.63** I gcomhréir le Cuid VIIA den Acht um Chúram Leanai, 1991 (arna leasú ag an Acht fán nGníomhaireacht um Leanai agus an Teaghlach, 2013), is féidir le breitheamh na Cúirte Dúiche barántas a eisiúint a údaraíonn cigireacht a dhéanamh ar áitreabh más ann d'fhorais réasúnta lena chreidiúint go bhfuil seirbhís luathbhlianta fhorordaithe á soláthar ag soláthraí seirbhíse neamhchláraithe. Nuair a chiontaítear duine i gcion faoi Chuid VIIA, is féidir leis an gcúirt ordú a eisiúint a chuireann cosc ar an duine sin ó thabhairt faoi sheirbhís luathbhlianta a fheidhmiú ar feadh tréimhse shonraithe.
- 16.64** Maidir le córas cigireachta Tusla, luaigh an Roinn Leanai agus Gnóthaí Óige gur thug sí rialacháin isteach in 2016 a bhronn cumhachtaí ar Tusla chun clár a bhunú, seirbhísí a dhíchlárú faoi chúinsí áirithe agus coinníollacha a chur i bhfeidhm ar chlárúchán, ina measc siúd. Luaigh sé gurbh fhéidir ní ba mhó cigireachtaí a dhéanamh agus gur tugadh struchtúr bainistíochta náisiúnta isteach sa Chigireacht a bhuíochas le méadú mór a tháinig ar an gcistiú a chuir sé ar fáil do Chigireacht Tusla ó 2016 ar aghaidh. Tháinig méadú 90% idir 2014 agus 2018 ar an líon cigireachtaí bliantúla a rinneadh.

Cigireachtaí na Roinne Oideachais agus Scileanna

- 16.65** Rannóg atá sa Chigireacht den Roinn Oideachais agus Scileanna (an ROS) agus tá sí freagrach as meastóireacht a dhéanamh ar bhunscoileanna agus iar-bhunscoileanna agus ionaid oideachais.¹ In 2016, d'fhorbair an chigireacht samhail chigireachta ar a dtugtar cigireachtaí atá dírithe ar oideachas luathbhlianta chun meastóireacht a dhéanamh ar cháilíocht an tsoláthair oideachais i suíomhanna luathbhlianta a ghlacann páirt i gclár COLÓ. Cuireann an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige cistiú ar fáil don chlár cigireachtaí atá dírithe ar oideachas luathbhlianta. Tá meabhrán tuisceana idir an dá roinn.
- 16.66** Scrúdaíonn cigireachtaí cáilíocht na seirbhísí maidir leis an méid seo a leanas
- an comhthéacs agus na próisis chun tacú le foghlaim agus forbairt leanaí
 - eispéiris agus gnóthachtálacha foghlama leanaí
 - bainistíocht agus ceannaireacht don fhoghlaim.
- 16.67** Foilsítear torthaí cigireachtaí ar láithreán gréasáin an ROS. Faoi dheireadh 2018, bhí 1,889 cigireacht déanta — rinneadh 491 in 2016, 707 in 2017 agus 691 in 2018.
- 16.68** D'fhoilsigh an ROS tuarascáil, *Léargais agus Forbairtí sa Todhchaí: Athbhreithniú ar Chigireacht atá dírithe ar Oideachas sna Luathbhlianta, Aibreán 2016 — Meitheamh 2017*, a thugann achoimre ar na torthaí a bhí ar chigireachtaí a rinneadh i gcaitheamh na tréimhse. Ba é an tátal foriomlán a baineadh as ná gur sholáthair an t-athbhreithniú dearbhú go bhfuil iarrachtaí maithe á ndéanamh chun eispéiris ardchaighdeáin foghlama a sholáthar ar chlár COLÓ. Tugadh faoi deara sa tuarascáil, chomh maith, go bhfuil roinnt réimsí atá le feabhsú, áfach.
- 16.69** Leagtar amach i bhFíor 16.10 achoimre ar thorthaí na tuarascála, i dtaobh na láidreachtaí agus na ndúshlán a sainaitníodh.

¹ Luaigh an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige gur tugadh cigireachtaí atá dírithe ar an oideachas isteach ar iarraidh an Aire Leanaí agus Gnóthaí Óige. Faoin straitéis *Na Chéad 5*, táthar tiomanta chun triail phiólótach a bhaint as agus tús a chur le cigireachtaí atá dírithe ar an oideachas a dhéanamh ar sholáthar luathfhoghlama agus cúraim do gach leanbh idir 0 agus 6 bliana d'aois in 2020.

Fíor 16.10 Torthaí ar chigireachtaí atá dírithe ar oideachas luathbhlianta, ó Aibreán 2016 go Meitheamh 2017

Réimse	Láidreachtaí	Dúshláin
An comhthéacs chun tacú le foghlaim agus forbairt leanaí	<p>Timpeallachtaí sábháilte, teo agus fáilteacha a sholáthar ina gcuirtear réimse fairsing d'eispéireas mealltach foghlama ar fáil do leanaí.</p> <p>Caidreamh dearfach idir an fhoireann i seirbhísí agus na leanaí agus a dteaghlach.</p>	<p>Deiseanna foghlama saibhre i dtimpeallachtaí seirbhísí taobh amuigh.</p> <p>D'fhéadfaí an tacaíocht le tuiscint féiniúlachta agus braistint chómhuintearais leanaí a fhorbairt, a fheabhsú trí raon straitéisí lena chinntiú go ndéantar ionadaíocht iomlán do gach leanbh agus teaghlach.</p>
Próisis chun tacú le foghlaim agus forbairt leanaí	<p>Comhtháthú láidir idir forbairt agus breathnóireacht curaclaim agus tuiscint ar riachtanais agus nithe is díol spéise do leanaí.</p> <p>Straitéisí le hidirchaidreamh rialta a dhéanamh le tuismitheoirí agus teaghlach le hábharthacht na pleanála d'foghlaime leanaí a chinntiú.</p> <p>Eispéiris shaibhre teanga a sholáthar a léiríonn meas ar theanga dhúchais an linbh agus ar an dara teanga atá ag teacht chun cinn atá ag an leanbh.</p> <p>Eispéiris spraiúla thaiscéalaíocha foghlama a chuireann na húsáidí a bhaineann leanaí as scileanna matamaiticiúla agus eolaíochta chun cinn.</p>	<p>Dúshláin a shaináithnítear i measc na bhfearann cleachtais oideachais go léir, ar nós an mhéid seo a leanas</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ a mhéid a chuireann Aistear (Creat an Churaclaim Luath-Óige) eolas ar fáil do churaclaim agus cláir foghlama; ▪ an bealach a úsáidtear measúnú ar straitéisí agus próisis foghlama; ▪ conas a úsáidtear measúnú le haghaidh foghlama chun eolas a chur ar fáil do na chéad chéimeanna eile i bhfoghlaim leanaí; agus ▪ na straitéisí oideolaíocha a úsáideann cleachtóirí luathbhlianta chun tacú le agus síneadh a chur le foghlaim leanaí.
Eispéiris agus gnóthachtálacha foghlama leanaí	<p>Fianaise go bhfuil taitneamh á bhaint ag leanaí as eispéiris luathfoghlaime, i ndiaidh dóibh cairdeas a chruthú, agus go bhfuil an deis á cur ar fáil dóibh chun an domhan mórthimpeall orthu a fhiosrú agus 'ciall a bhaint' as.</p>	<p>Is minic go mbaineann dúshláin a thagann chun solais maidir le cáilíocht ghnóthachtálacha agus eispéiris leanaí le teorainneacha sa raon eispéireas foghlama a chuirtear ar fáil agus leis na straitéisí múinteoireachta agus foghlama a úsáideann cleachtóirí.</p>
Bainistíocht agus ceannaireacht don fhoghlaim	<p>Leantar le soláthar láidir eagraíochta a dhéanamh chun tacú leis an bhfoireann agus maoirseacht a dhéanamh orthu, agus leantar ag tabhairt faoi ghníomhaíochtaí gairmiúla, ar nós féinmheasúnú agus athbhreithniú.</p> <p>Tugtar faoi ardleibhéal d'athbhreithniú leanúnach eagraíochta, de mhachnamh gairmiúil, d'fhor-rochtain a thabhairt don phobal i gcoitinne agus do ghairmithe eile, agus faoi chomhpháirtíocht dhaingean tháirgiúil a chur chun cinn le tuismitheoirí.</p>	<p>Ní raibh dóthain forbartha déanta ar na próisis chun tacú le hathbhreithniú ar chleachtas i bhformhór na seirbhísí agus ní raibh an fhoireann go léir bainteach iontu.</p> <p>Ba mhíoch nár bhain comhpháirtíocht le tuismitheoirí ach íseal-leibhéal amach agus ba bheag fianaise a bhí ann i dtaobh rannpháirtíochta, seachas ag imeachtaí ceiliúrtha.</p> <p>Níor bunaíodh caidrimh le bunscoileanna nó ní raibh siad ag oibriú go héifeachtach chun tacú le haistrithe leanaí.</p> <p>I seirbhísí a rinneadh a chatagóirí amhail bheith cuibheasach sa réimse seo, bhí roinnt foirne ag streachailt le dálaí oibre a chuir cosc orthu ó thabhairt faoi ghníomhaíochtaí gairmiúla, ar nós pleanála agus meastóireachta.</p>

Sonraí a roinnt idir comhlachtaí comhlíonta agus cigireachta

- 16.70** Faoi mar a dtugtar cuntas air thuas, tá freagracht ar thrí aonán ar leith — Pobal, Cigireacht Luathbhlianta Tusla agus an ROS — as cigireacht a dhéanamh ar ghnéithe éagsúla de na cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí.
- 16.71** Anuas ar a caidreamh maoirseachta agus monatóireachta le Pobal, tá ról maoirseachta agus monatóireachta ag an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige (an RLGÓ) maidir le Cigireacht Luathbhlianta Tusla agus an ROS, ina bhfuil na gnéithe seo a leanas
- Luann an RLGÓ go mbeartaíonn sé anois chun tabhairt faoi chruinnithe foirmiúla idirchaidrimh le Tusla idir gach sé agus ocht seachtaine. I gcleachtas, thit trí chruinniú fhoirmiúla idirchaidrimh amach i rith 2018.
 - Cuireann Tusla eolas ar fáil don RLGÓ maidir le cásanna ábhartha dlí a bhfuil aghaidh á tabhairt aige orthu nuair a bhain sé soláthraithe seirbhíse óna chlár.
 - Roinneadh an fhaisnéis idir an RLGÓ agus Tusla ar bhonn ad hoc, go ginearálta. Luaigh an RLGÓ go bhfuil prótacal cumarsáide foirmiúil á chríochnú aige faoi láthair le Tusla chun faisnéis a roinnt a rialú, maidir le seirbhísí a bhfuil céimeanna éagsúla den phróiseas díchláraithe bainte amach acu ina measc. Tá fiosrú á dhéanamh ag an RLGÓ faoi láthair, i dteannta Tusla agus Coistí Cúraim Leanaí Éireann, ar mheicníocht chuí chun faisnéis a roinnt agus atreoruithe a dhéanamh chun tacú le comhlíonadh rialála.
 - Tugtar faoi shonraí a roinnt idir Cigireacht an ROS agus an RLGÓ de réir meabhráin tuisceana a shíníonn an dá roinn.¹ Roinntear sonraí ar shaincheisteanna a thagann chun solais agus ar an dul chun cinn atá déanta ag cigireachtaí ar tugadh fúthu faoi shamhail chigireachta an ROS atá dírithe ar oideachas luathbhlianta. Is éard a bhí mar thoradh ar na cigireachtaí siúd go léir ná go bhfoilsítear tuarascáil ar láithreán gréasáin an ROS. Faoi théarmaí an mheabhráin leis an RLGÓ agus Tusla, is féidir leis an ROS faisnéis a roinnt a eascraíonn as an gclár cigireachta le heagraíochtaí eile sa chás gurb iomchuí e.g. sáraítear rialachán reachtúil nó má bhíonn buairt i gceist faoi chosaint leanaí.
 - Luaigh an RLGÓ go ndéanann sé cathaoirleacht ar ghrúpa ailínithe oibríochtaí agus córas, a bunaíodh in 2015, a bhfuil baill ann ó Tusla, cigireacht an ROS, Pobal agus Tús Níos Fearr. Luaigh sé go gcasann an grúpa ar a chéile go rialta lena chinntiú soláthar éifeachtúil agus éifeachtach na bhfeidhmeanna cigireachta, iniúcháireachta agus meantóireachta agus go dtéitear i ngleic le saincheisteanna comhordaithe agus roinnte sonraí ag cruinnithe.
- 16.72** Nuair is ann d'fhianaise i leith idirghníomhú agus sonraí á roinnt idir na trí chomhlacht, bheadh sé inmhianaithe go ndéanfaidís cumarsáid ní ba rialta agus ní ba struchtúraí agus, sa chás gur féidir, go roinnfidís faisnéis ábhartha faoi sholáthraithe seirbhíse. Is tábhachtach, ach go háirithe, go roinntear faisnéis ar ghníomhartha forfheidhmiúcháin (e.g. díchlárú) ar bhonn tráthúil.
- 16.73** Dhéanfaidh sonraí a roinnt ar bhonn ní b'fhoirmiúla idir an RLGÓ, Cigireacht Tusla agus an ROS éifeachtúlacht agus éifeachtacht an chórais chomhlíonta fhoriomláin a uasmhéadú. D'éascódh sé, ach go háirithe, le soláthraithe seirbhíse a shainaitheant atá neamhchomhlíontach go seasta i measc na dtrí chóras cigireachta — ba cheart go mbeadh na soláthraithe siúd faoi réir cur chuige cigireachta níos déine agus níos saincheaptha.

¹ Tá meabhrán tuisceana i bhfeidhm, chomh maith, idir Tús Níos Fearr agus Tusla. Tionscnamh de chuid na Roinne Leanaí agus Gnóthaí Óige is ea Tús Níos Fearr, i gcomhoibriú leis an Roinn Oideachais agus Scileanna.

Meastóireacht ar éifeachtacht

- 16.74** Bunaithe ar líon na leanaí ar cuireadh gach clár ar fáil dóibh in 2017/2018, b'ionann an meánchostas measta in aghaidh an linbh agus thart ar €2,300 i gcás chlár COLÓ, agus thart ar €1,600 i gcás na gclár eile.¹
- 16.75** Tugtar tuilleadh sonraí faoi chuspóirí foriomlána na Roinne maidir le cláir chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí sa straitéis *Na Chéad 5²* (a seoladh i Samhain 2018) agus ina measc siúd, tá an méid seo a leanas
- luathfhoghlaim agus cúraim leanaí ardchaighdeán do naíonáin agus leanaí óga a dhéanamh níos inacmhainne
 - an soláthar luathfhoghlama agus cúraim leanaí a fhóirdheonaítear go poiblí agus atá ar ardchaighdeán a choimeád agus a shíneadh chun an freastal is fearr a dhéanamh ar riachtanais forbartha naíonán agus leanaí óga, a chinntíonn go gcuirtear san áireamh ann, chomh maith, riachtanais agus roghanna tuismitheoirí agus teaghlach
 - a chinntiú go gcuireann soláthar luathfhoghlama agus cúraim leanaí rannpháirtíocht chun cinn, go neartaíonn sé cuimsiú sóisialta agus go bhfáiltíonn sé roimh éagsúlacht trí thacaíochtaí agus seirbhísí breise do leanaí agus teaghlach a bhfuil riachtanais bhreise acu a chuimsiú ann.
- 16.76** Tá de chuspóir ag clár COLÓ forbairt optamach a chur chun cinn do gach leanbh, an bharna a laghdú i ngnóthachtáil idir leanaí a bhfuil buntáiste níos mó agus buntáiste níos lú acu agus chun luathfhoghlaim i suíomh foirmiúil a chur ar fáil gan chostas ar bith do gach leanbh sula gcuireann siad tús leis an mbunscoil. Ba cheart do chlár CLOF tacú le tuismitheoirí ar chúrsaí incháilithe de chuid boird oideachais agus oiliúna anuas ar chatagóirí áirithe de thuismitheoirí atá ag filleadh ar an obair, trí áiteanna fóirdheonaithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí a sholáthar. Cuireann clár an FCLP tacaíochtaí ar fáil do thuismitheoirí a bhfuil ioncain ísle acu lena chur ar a gcumas fáil a bheith acu ar chostais laghdaithe luathfhoghlama agus chúraim leanaí.
- 16.77** Luaigh an Roinn go gcuimseofar i gcuspóirí na Scéime Cúraim Leanaí Náisiúnta nua tacaíocht a sholáthar i dtreo an chostais a bhíonn ar luathfhoghlaim agus cúram leanaí, lena chinntiú nach gcuireann teacht ar luathfhoghlaim agus cúram leanaí inacmhainne cosc ar rannpháirtíocht sa mhargadh saothair, chun torthaí dearfacha linbh a chur chun cinn agus chun cáilíocht a chur chun cinn ar fud na hearnála.
- 16.78** Cé gur leagadh amach cuspóirí áirithe do chláir aonair luathfhoghlama agus chúraim leanaí i straitéisí agus beartais éagsúla le himeacht ama, níl an chosúlacht air gurb ann do chreat soiléir agus cuimsitheach tomhaiste feidhmíochta, príomhtháscairí feidhmíochta agus spriocanna ina measc, a d'éascódh le measúnú a dhéanamh ar cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil na torthaí a bheartaítear á mbaint amach. Luaigh an Roinn go bhfuil raon spriocanna ann a bhaineann le cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí, spriocanna ina measc maidir le croichuspóirí scéime, ar nós infhaighteachta, inrochtaineachta agus cáilíochta.

¹ Gan caiteachas caipitil a chur san áireamh. Is iad figiúirí caiteachais an chlár a úsáideadh chun na meastacháin a tháirgeadh ná iad siúd do bhliain féilire 2018. Baineann líonna leanaí a sholáthair an Roinn le timthriall cláir 2017/2018. Ní dhearnadh leanaí a raibh breis agus clárúchán faofa amháin acu sa chlár céanna a chomhaireamh ach uair amháin. Cuirtear leanaí a raibh clárúchán fhaofa acu i mbreis agus clár amháin i rith na bliana acadúla céanna san áireamh breis agus uair amháin.

² *Na Chéad 5: Straitéis Uile-Rialtais do Naíonáin, Leanaí Óga agus a dTeaghlach* (2019 – 2028), Rialtas na hÉireann, 2018.

Infhaighteacht agus rochtain

- 16.79** Síneadh clár COLÓ in 2016 (leathnaíodh na haoisbhandaí) agus in 2018 (tá gach leanbh i dteideal go gcuirtear an clár ar fáil dóibh ar feadh dhá bhliain iomlána). Is é an cuspóir atá ag an dara bliain réamhscoile saor in aisce a thabhairt isteach ná chun cabhrú le leanaí óga ullmhú níos mó don scoil a thosú agus an aois tosaithe scoile a ardú aníos go dtí cúig bliana. In 2016, bhí 61% de leanaí a thosaigh an scoil faoi chúig bliana d'aois agus tháinig laghdú air seo anuas go dtí 54% in 2018.
- 16.80** Chuir an Roinn sprioc glactha (i.e. 95% den chohórt incháilithe) in iúl do chlár COLÓ nó do chlár luathfhoghlama agus cúraim leanaí eile, anuas ar sprioc ar leith (i.e. 33%) do leanaí faoi thrí bliana d'aois. Luaigh an Roinn go bhfuil na spriocanna seo ar aon dul leis na tagarmharcanna do rannpháirtíocht leanaí i luathfhoghlaim agus cúram leanaí a leag an AE amach agus iad siúd a deimhníodh i mballstáit eile an AE.
- 16.81** Tugann sonraí a chuir an Roinn le chéile le fios gurbh ionann an ráta glactha do chlár COLÓ agus thart ar 90% i ngach ceann de na trí chlárbhlíana dheireanacha. Luaigh an Roinn go dtugann comhsonraí le fios go bhfuil 95% de leanaí i gcohort incháilithe COLÓ rollaithe i gclár COLÓ nó luathfhoghlama agus cúraim leanaí eile a chistíonn an Roinn.
- 16.82** Luaigh Luath-Óige Éireann, a dhéanann ionadaíocht do go leor soláthraithe clár luathfhoghlama agus cúraim leanaí, go bhfuil ganntanas áiteanna COLÓ ar fáil i gceantair áirithe, go háirithe in áiteanna i mBaile Átha Cliath. Tugtar éileamh nár freastalaíodh air chun solais in *Tuarascáil Phróifíle na hEanála Luathbhlianta 2017/2018* ar luathfhoghlaim agus cúram leanaí lánaimseartha agus páirtaimseartha, chomh maith le neamhréir thíreolaíoch idir soláthar agus éileamh ar shaghsanna eile de luathfhoghlaim agus cúram leanaí.
- 16.83** Luaigh an Roinn go ndeachaigh sí i mbun beart agus go bhfuil sí ag dul i mbun beart le soláthar leordhóthanach áiteanna luathfhoghlama agus cúraim leanaí a chinntiú. Luaigh sí gur thug sí faoi infheistíocht chaipitil shuntasach chun áiteanna breise a sholáthar agus, ó 2016 ar aghaidh, gur thug sí tús áite do leithdháiltí cistithe lena chinntiú gur féidir dul i ngleic le haon dúshláin acmhainneachta atá ag teacht chun cinn. Luaigh sí, anuas air sin, gur sainathníodh luathfhoghlaim agus cúram leanaí mar chuspóir beartais náisiúnta in *Tionscadal Éireann 2040*, a shamhlaíonn infheistíocht chaipitil níos fearr sna deich mbliana amach romhainn, agus €250 milliún a bheith comharthaithe chun an bonneagar luathfhoghlama agus cúraim leanaí a fhorbairt.
- 16.84** Cé go mbaineann tábhacht leis an bhfaisnéis ar an ráta foriomlán glactha, cuireann sonraí faoi na rátaí rannpháirtíochta i measc grúpaí ar leith faisnéis áisiúil ar fáil, chomh maith, faoi inrochtaineacht.
- 16.85** Samhail leanbhlárnach de thacaíochtaí céimnitheacha atá ceaptha a chinntiú gur féidir le leanaí faoi mhíchumas teacht a bheith acu ar chlár COLÓ atá sa tSamhail Rochtana agus Chuimsithe a tugadh isteach in 2016. In 2017/2018, bhain beagnach 3,200 leanbh tairbhe as clár na Samhla Rochtana agus Cuimsithe.
- 16.86** Aithníonn an Roinn go bhfuil rátaí rannpháirtíochta níos ísle ná na meanrátaí i dtaobh chlár COLÓ ina measc siúd a chónaíonn i gceantair faoi mhíbhuntáiste agus arb as cúlraí mionlaigh eitnigh iad.

- 16.87** Luaigh an Roinn go bhfuil sí tiomanta do dhul i mbun roinnt gníomhartha agus é mar chuspóir feabhas a chur ar rochtain ar chlár chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí, mar chuid den straitéis *Na Chéad 5* a chur i bhfeidhm, anuas ar an méid seo a leanas a dhéanamh
- tabhairt faoi mheastóireacht ar chlár na Samhla Rochtana agus Cuimsithe agus breithniú a dhéanamh ar an ngá atá le haon fheabhsúcháin/síneadh
 - tabhairt faoi mheasúnú mionsonraithe ar chlár COLÓ chun cohóirt leanaí a shainnithint a bhfuil rátaí rollaithe agus rannpháirtíochta níos ísle ná na meánrátaí acu agus dul i mbun an ghnímh riachtanaigh chun dul i ngleic leis an tsaincheist
 - meicníochtaí a fhorbairt chun tacaíochtaí breise a sholáthar do shuíomhanna luathfhoghlama agus cúraim leanaí nuair a bhíonn comhréireanna arda leanaí i mbaol bochtaineachta.
- 16.88** Anuas air sin, thug an Roinn faoi deara go bhfuil na comhaontuithe urraíochta a chuirfear i bhfeidhm faoin Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta dírithe ar rochtain ar chúram leanaí a chinntiú do leanaí agus teaghlaigh leochaileacha a bhfuil gá ar leith acu le cúram leanaí; maidir le forbairt an linbh, cosaint leanaí nó forais tacaíochta teaghlaigh.

Cáilíocht

- 16.89** Sular tugadh clár COLÓ isteach, ní raibh aon cháilíocht íosta riachtanach le baint amach ag an bhfoireann a oibríonn san earnáil. Ó 2016 ar aghaidh, caithfidh an fhoireann go léir cáilíocht leibhéal 5 (an Ardteistiméireacht), ar a laghad, a bheith bainte amach acu agus tá ar cheannairí seomra leibhéal 6 (sainteastas/ardteastas) atá ar an gcreat cáilíochtaí náisiúnta a bheith bainte amach acu.¹ Bíonn rátaí caipitíochta níos airde ar fáil do sheirbhísí nuair a bhíonn cáilíocht íosta leibhéal 7 bainte amach ag an gceannaire seomra (gnáthchéim bhaisiléara).
- 16.90** Tháinig athruithe suntasacha ar phróifíl cháilíochta foirne COLÓ ó tugadh an clár isteach ar dtús.
- In 2010, níor shásaigh ach 11% de sheirbhísí COLÓ faoi chonradh na critéir i dtaobh méid caipitíochta níos airde (i.e. ceannaire seomra a bhfuil cáilíocht íosta leibhéal 7 bainte amach aige/aici).
 - In 2018, tugann na sonraí atá ar fáil le fios gur shásaigh leath na soláthraithe seirbhíse faoi chonradh chun clár COLÓ a sholáthar an riachtanas caipitíochta níos airde.
- 16.91** I ndiaidh an straitéis *Na Chéad 5* a chur i bhfeidhm, aistrefar i dtreo lucht saothair luathfhoghlama agus cúraim leanaí atá faoi stiúir céimithe, agus leagadh an sprioc amach chun go mbeidh ar a laghad 50% den fhoireann (i.e. na ceannairí seomra, na bainisteoirí cunta agus na bainisteoirí go léir) ag oibriú go díreach le leanaí i suíomhanna ionadbhunaithe cáilíocht chuí ar leibhéal céime bainte amach acu faoin mbliain 2028. Leagtar sprioc thosaigh amach sa phlean um chur i bhfeidhm chun 30% a bheith bainte amach faoin mbliain 2021.²
- 16.92** Luaigh an Roinn go bhfuil raon meantóireachta, oiliúna agus tacaíochtaí eile i bhfeidhm i dtaobh cáilíocht chlár luathfhoghlama agus chúraim leanaí. Áirítear leis na tacaíochtaí meantóireacht agus oiliúint ar an láthair a sholáthar do sholáthraithe cúraim leanaí a sholáthraíonn seirbhís Forbartha Cáilíochta Tús Níos Fearr, cúnaimh le Síolta agus Aistear a thabhairt isteach agus tacaíocht chun an tSamhail Rochtana agus Chuimsithe a chur i bhfeidhm.

¹ Déanann Dearbhú Cáilíochta agus Cáilíochtaí Éireann an Creat Náisiúnta Cáilíochtaí a fhorbairt, a chur chun cinn agus a chothabháil.

² Foilsíodh an Plean um Chur i bhFeidhm Na Chéad 5 (2019 – 2021) i mBealtaine 2019.

16.93 Seachas na seiceálacha ar cháilíocht oideachais a dtugann Cigireacht Luathbhlianta an ROS fúthu, tá an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige tiomanta d'uirlis a chur i bhfeidhm chun measúnú a dhéanamh ar cháilíocht luathfhoghlama agus cúraim leanaí, ach ní dhearnadh seo a fhorbairt agus a chur i bhfeidhm go fóill.

- Moladh iniúchtaí tuarascála cáilíochta a dhéanamh ar sholáthar luathfhoghlama agus cúraim leanaí in dhá thuarascáil.¹
- Bunaithe ar mholtaí na tuarascála, leithdháileadh cistiú chun iniúchadh cáilíochta a dhéanamh ar luathfhoghlaim agus cúram leanaí. Bhí sé i gceist tabhairt faoin gcleachtadh seo arís ag eatrainmh chomhaontaithe (e.g. trí huair sa bhliain). Foilsíodh tairiscint chun an uirlis iniúchta cáilíochta a fhorbairt agus a riar in 2017. Níor bhronn an Roinn conradh don obair seo mar gheall nár shásaigh aon chinn de na tairiscintí a seoladh ar aghaidh na riachtanais a shonraítear.

16.94 Ar cheann de na gníomhartha a chuimsítear sa phlean um chur i bhfeidhm don straitéis *Na Chéad 5* ná chun uirlisí tomhais a fhorbairt chun measúnú a dhéanamh ar cháilíocht seirbhísí luath-óige ag tosú le huirlis chun tomhas agus monatóireacht a dhéanamh ar cháilíocht an chleachtais i suíomhanna luathfhoghlama agus cúraim leanaí. Táthar le tabhairt faoi staidéar náisiúnta bonnlíne, trí úsáid a bhaint as an uirlis, faoi dheireadh 2021.

Monatóireacht agus meastóireacht

16.95 Luaigh an Roinn gur cuid d'fheidhm Pobal chun monatóireacht agus anailís a dhéanamh ar an eolas a bailíodh trí chlárúcháin agus tuarascáil sheachtainiúil a chur le chéile a chuirtear faoi bhráid na Roinne. Cuirtear nuashonruithe ar fáil sa tuarascáil ar phríomhfhigiúirí a bhaineann le clárúcháin, an líon leanaí, conarthaí, seirbhísí agus íocaíochtaí anuas ar liostaí táillí, féilirí seirbhíse agus iarratais ar chaipitíocht níos airde a seoladh ar aghaidh faoi gach ceann de chlár chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí na Roinne.

16.96 Cuireann Pobal tuarascáil phróifíle bhliantúil earnáil na luathbhlianta le chéile i ndiaidh ag deireadh gach bliain chlár. Léirítear sa tuarascáil seo léargas ginearálta ar an earnáil. Tugtar cuntas ann ar thorthaí agus anailís na sonraí a bailíodh ó dhá fhoinsé; an suirbhé próifíle ar an tseirbhís luathbhlianta agus córas TFC an Ardáin um Chur i bhFeidhm Clár. Úsáidtear na sonraí agus na torthaí ón tuarascáil bhliantúil chun dul chun cinn laistigh den earnáil a rianú agus chun riachtanais atá ag teacht chun cinn a shainiú.

16.97 Luaigh an Roinn go bhfuil pleananna ann chun an córas a threisiú chun monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh. Áireofar leis seo creat náisiúnta monatóireachta agus meastóireachta a fhorbairt do luathfhoghlaim agus cúram leanaí, sraith táscairí comhaontaithe a shainiú maidir le méid agus cáilíocht an tsoláthair agus díriú ar sholáthar, agus tuarascáil mhonatóireachta náisiúnta a fhoilsiú go rialta ina measc sin. Chuir an Roinn creat monatóireachta agus meastóireachta le chéile don Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta (atá le seoladh i nDeireadh Fómhair 2019) a úsáidfear chun monatóireacht agus meastóireacht leanúnach agus thréimhsiúil chórasach a dhéanamh.

¹ Tuarascáil an Ghrúpa Idir-Roinne um Infheistíocht Amach Anseo (2015) agus Tuarascáil an tSainghrúpa ar an Straitéis Luathbhlianta: *Right from the Start* (2013).

Conclúidí agus moltaí

16.98 Tá méadú mór tagtha ar chaiteachas ar chláir chistithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí le blianta beaga anuas. In 2018, cuireadh €410 milliún, ar an iomlán, ar fáil do sholáthraithe luathfhoghlama agus cúraim leanaí.¹ Baineann breis agus dhá thrian den chaiteachas le COLÓ, clár uilíoch don luathfhoghlaim. Ba é an meánchostas measta a tháinig aníos arís agus arís eile i mbliain chláir 2017/2018 thart ar €2,300 in aghaidh an linbh a bhí rannpháirteach i gclár COLÓ, agus €1,600 in aghaidh an linbh i gcás na gclár eile.

Maoirseacht

16.99 Tá comhaontú seirbhíse ag an Roinn le Pobal, a riarann cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí thar a ceann. Leagtar amach sa *Chód Cleachtais chun Comhlachtaí Stáit a Rialú 2016* príomhshocruithe ba cheart a bheith i bhfeidhm nuair a dhéanann roinn freagracht a tharmligean as clár a sholáthar chuig aonán eile. Ní shásaíonn an comhaontú reatha, a n-áirítear leis roinnt aguisíní, roinnt riachtanais dea-chleachtais, e.g. ní shonraítear cuspóirí mionsonraithe, aschuir phleanáilte ná príomhtháscairí feidhmíochta ann d'aon chinn de na cláir luathbhlianta.

16.100 Luaigh an Roinn go bhfuil raon struchtúir mhaoirseachta agus uirlisí rialachais aici faoi láthair le Pobal, agus níl sa chomhaontú seirbhíse uileghabhálach ach ceann amháin díobh siúd. Luaigh sí go gcuireann clár oibre bliantúil le comhaontú, anuas ar chreataí tuairiscithe agus comhéadain rialta agus mhonatóireachta oibríochtúla agus feidhmíochta le Pobal. Thug an Roinn faoi deara, chomh maith, gur cuireadh comhaontú substainteach soláthair feidhmíochta i bhfeidhm i mbliana, don Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta a bheidh ag teacht aníos, a oibreofar i gcomhthráth le creat monatóireachta agus meastóireachta na Scéime. Leagtar amach sa chreat seo táscairí toraidh, aschuir agus próisis atá ar aon dul le cuspóirí beartais luaite na Scéime. Tá an Roinn tiomanta do chomhaontú a dhéanamh ar chlár oibre agus cistiú gaolmhar riaracháin 2020 Pobal roimh dheireadh 2019.

Moladh 16.1

Ba cheart don Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige a chinntiú go ndéantar an comhaontú seirbhíse le Pobal a leasú le cuspóirí, aschuir phleanáilte agus príomhtháscairí feidhmíochta ar leith a chur san áireamh ann do gach clár cistithe luathbhlianta.

Freagairt Oifigeach Cuntasaíochta an RLGÓ

Glacann an Roinn leis an toradh agus aithníonn sí gur gá neartú leanúnach a dhéanamh ar an maoirseacht a dhéanann sí ar Pobal ar bhronn sí conradh air chun raon seirbhísí riaracháin agus oibríochtúla a sholáthar maidir leis na cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí.

Thug an Roinn agus a cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí faoi fhairsingiú mear le blianta beaga anuas, agus tháinig feabhsúcháin de réir a chéile ar rialachas agus maoirseacht lena linn sin.

Cinntoidh an Roinn pleananna reatha chun sraith comhaontuithe soláthair feidhmíochta a chur i bhfeidhm i gcaitheamh 2019 agus 2020, agus go sásaíonn na comhaontuithe seo na riachtanais a leagtar amach sa *Chód Cleachtais*. Déanfaidh sí athbhreithniú, chomh maith, ar an gcomhaontú seirbhíse reatha, chomh maith, i gcaitheamh na tréimhse ama seo.

¹ Ní áirítear leis an bhfigiúr seo caiteachas faoin tSamhail Rochtana agus Chuimsithe anuas ar chostais riaracháin agus tacaíochta cláir do gach ceann de na cláir chistithe luathfhoghlama agus chúraim leanaí.

Rialáil agus comhlíonadh

- 16.101** Níor baineadh an leibhéal de ghníomhaíocht chomhlíonta as anailís chórasach a dhéanamh ar na rioscaí a bhaineann le scéimeanna aonair, ach tá sé bunaithe ar iarthorthaí comhlíonta agus ar mheastachán ar ró-éilimh do gach clár.
- 16.102** Níl samhail rátála riosca fhoirmiúil ag Pobal. D'fhéadfadh a leithéid de shamhail rátáil riosca a dhéanamh ar na cláir chistithe luathfhoghlama agus chúraim leanaí agus na soláthraithe aonair a chuireann riosca agus fianaise dhúchasach i gcuntas maidir le dearadh agus oibriú rialuithe ar íocaíochtaí. D'fhéadfadh Pobal an tsamhail mheastóireachta seo a úsáid chun meastóireacht a dhéanamh ar leordhóthanacht na n-acmhainní a cuireadh i bhfeidhm ar ghníomhaíocht chomhlíonta agus cinneadh a dhéanamh faoi mhinicíocht agus déine na seiceálacha ar sholáthraithe seirbhíse. D'fhéadfaí é a úsáid, chomh maith, chun acmhainní comhlíonta atá ar fáil a shannadh ar bhunús riosca.
- 16.103** Cé go dtugann Pobal faoi líon mór cuairteanna comhlíonta i rith gach timthriall cláir, is an-íseal don leibhéal gníomhaíochta iniúcháireachta faoina dtugtar (níos lú ná deich n-iniúchadh sa bhliain le trí bliana anuas), nuair a chuirtear san áireamh íocaíochtaí bliantúla €410 milliún a rinneadh le soláthraithe seirbhíse. Cé go n-aithníonn an Roinn go bhfuil iniúchadh ar fáil mar uirlis ar leith, luaigh sí gurb iad cuairteanna comhlíonta an rud is mó go fóill a dtugtar tús áite dó nuair a bhíonn infheistíocht phoiblí á cosaint i gcláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí agus nuair a bhíonn an riosca i leith ró-éileamh á mhaolú. Luaigh an Roinn go bhfuil sé ar intinn aici comhaontú a dhéanamh ar shocruithe breise le Pobal, atá dírithe ar dhea-rialachas san earnáil a sheiceáil, a fheabhsú agus tacú leis.

Moladh 16.2

I gcomhar leis an Roinn, ba cheart do Pobal samhail rátála riosca fhoirmiúil a chur i bhfeidhm agus í a úsáid chun an leibhéal riachtanach de ghníomhaíocht chomhlíonta (iniúchtaí, cuairteanna comhlíonta agus seiceálacha fóraithe ina measc) agus a chinntiú go ndéantar acmhainní comhlíonta a imlonnú ar bhunús riosca.

Freagairt Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin Pobal

Comhaontaíonn Pobal leis an moladh seo agus oibreoidh sé i dtreo an saghas seo samhla a fhorbairt i gcomhar leis an Roinn. Tá plé ar bun anois maidir le rátáil riosca i gcomhthéacs na Scéime Cúraim Leanaí Náisiúnta agus cuirfeadh tús le hanailís rátála riosca fhoirmiúil i rith thimthriall 2019/2020, a luaithe a chuirtear tús le cuairteanna comhlíonta faoin Scéim. Próiseas leanúnach a bheidh ann seo, áfach, bunaithe ar eolas atá ar fáil ar sheirbhísí a gcuirtear na scéimeanna Cúraim Leanaí Náisiúnta agus scéim COLÓ ar fáil dóibh. B'fhéidir nach mbeidh sé cuí rátáil a chur i bhfeidhm bunaithe ar shaincheisteanna a tháinig chun solais ar scéimeanna leagáide, a bhféadfadh rialacha/riachtanais éagsúla a bheith acu.

Freagairt Oifigeach Cuntasaíochta an RLGÓ

Glacann an Roinn leis an moladh seo agus oibreoidh sí le Pobal chun samhail rátála riosca fhoirmiúil a thabhairt isteach. Bhí coinne leis seo agus rinneadh ullmhú dó laistigh den timpeallacht rialaithe nua agus riachtanais rialachais airgeadais agus chuntasachta na Scéime Cúraim Leanaí Náisiúnta, atá tugtha chun críche nach mór. Táthar tiomanta faoi láthair do mheicníocht rátála riosca fhoirmiúil a fhorbairt don Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta.

Tabharfaidh tairiscintí seirbhíse 2019/2020 aird iomlán ar riosca, a chuireann i gcuntas cineál na scéimeanna. Fóirdheontais atá iontu, go héifeachtach, d'áiteanna sonraithe do leanaí aonair; agus tabharfar tús áite go fóill do rialacha freastail a chomhlíonadh, ar an ábhar sin. Beartaíonn an Roinn, chomh maith, chun comhaontú a dhéanamh le Pobal ar an bhfeidhm chuí iniúchóireachta do na cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí.

16.104 Is deacair measúnú a dhéanamh ar éifeacht an chórais chomhlíonta ar bhunleibhéal comhlíonta na rialacha scéime luathfhoghlama agus cúraim leanaí, nuair a chuirtear san áireamh gur minic a tháinig athrú ar líon, teideal agus sainmhíniú na gcatagóirí a úsáidtear do thorthaí comhlíonta ó bhliain go bliain.

16.105 A fhad le 2017/2018, mar thoradh ar easpa smachtbhannaí éifeachtacha, measadh go raibh soláthraithe seirbhíse an-neamhchomhlíontach, i ndiaidh gur tugadh cuairteanna comhlíonta gan fhógra orthu, i dtaobh théarmaí na ndeontas a cuireadh ar fáil agus lean siad le cistiú a fháil. Chuir an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige creat nua i bhfeidhm, ó 2017/2018, ach is ró-luath go fóill é chun measúnú a dhéanamh ar a éifeachtacht.

Moladh 16.3

Ba cheart don Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige athbhreithniú a sceidealú chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht an chreata nua comhlíonta.

Freagairt Oifigeach Cuntasaíochta an RLGÓ

Glacann an Roinn leis an moladh seo.

Tá an creat comhlíonta reatha á oibriú ó 2017/2018 agus díriú ar leith ar neamhchomhlíonadh mór a bhaineann le rialacha an taifid freastail. Cuirfidh an Roinn feabhsúcháin bhreise ar an gcreat comhlíonta mar chuid de neartú incriminteach na tairisceana comhlíonta do na cláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí. Déanfaidh an t-athbhreithniú agus an nuashonrú a dhéanfar ar an gcreat comhlíonta breithniú ar conas a d'oibrigh an creat ó 2017/2018 ar aghaidh, anuas ar réimsí atá le feabhsú, agus aon athruithe a theastaíonn. Áirítear leis na hathruithe seo, ach go háirithe, an Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta a thabhairt isteach ar bhonn reachtúil. Cuirfear tús leis an obair seo ar aon dul le tairiscint na seirbhíse comhlíonta don tréimhse 2019/2020 agus an Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta a fhorbairt.

Faoin Acht um Thacaíocht Cúraim Leanaí, 2018, cuirtear seiceálacha agus iarmhéideanna láidre rialachais san áireamh sa Scéim nua ón tosach.

Mar shampla, is éard a bhainfidh leis an Scéim ná tuairisceán nua seachtainiúil tuairiscithe freastail a dhéanfaidh soláthraithe seirbhíse cúraim leanaí agus foráiltear sa reachtaíocht gur féidir le riarthóir na scéime íocaíocht fóirdheontas a chur ar fionraí i gcás nach seolann soláthraithe an tuairisceán seachtainiúil ar aghaidh. Ar an gcuma chéanna, foráiltear ann don bhunús dlí chun fóirdheontais a chur ar fionraí nó a aistarraingt nuair a dheimhnítear go bhfuil taifid freastail neamhleor. Ag gach céim nuair a bhíonn an Scéim nua á forbairt, tugann oifigigh aird ar an bhfoghlaime atá déanta ó na laigí sna scéimeanna leagáide.

16.106 Measann Pobal, faoi láthair, gurb í gníomhaíocht chomhlíonta a roghnaítear ar bhonn riosca is cúis le ró-éilimh. Ar an ábhar sin, b'fhéidir nach ndéanfaidh na torthaí meastachán ionadaíoch ar an leibhéal foriomlán de ró-éilimh a thagann chun solais i gcláir aonair luathfhoghlama agus chúraim leanaí.

Moladh 16.4

Ba cheart do Pobal modheolaíocht iontaofa a fhorbairt lena chur ar a chumas meastachán agus monatóireacht a dhéanamh ar an mbunleibhéal ró-éileamh a thagann chun solais i gcláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí. D'fhéadfaí a áireamh leis seo cuairteanna comhlíonta agus/nó iniúchtaí a roghnaítear ar bhonn randamach.

Freagairt Phríomhoifigeach Feidhmiúcháin Pobal

Glacann Pobal leis an moladh seo.

I dtaobh cistiú neamhchaipitil do chláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí, tá Pobal tiomanta do mhodheolaíocht a chruthú chun an leibhéal ró-éileamh a mheas, a saináithníodh trí sheiceálacha comhlíonta a dhéanamh, i gcomhairle leis an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige.

Maidir le seiceálacha iniúchta amach anseo, beidh pleanáil chuí le déanamh ar an modheolaíocht sin agus beidh na hacmhainní cuí le cur ar fáil di. I dtaobh seicheamhú, caithfidh na comhaontuithe daingne conarthacha agus na meicníochtaí tuairiscithe airgeadais a bheith ann chun go mbeidh an rath ar aon chóras iniúchta amach anseo, agus caithfear an buneolas agus tacaíochtaí eile a sholáthar do sholáthraithe cúram leanaí ar bhealach a thugann cuntas soiléir ar ionchais. Caithfidh na céimeanna seo an t-aitheantas cuí a thabhairt don mheascán cistithe do sholáthraithe cúraim leanaí pobail/príobháideacha agus caithfidh siad cineál an chistithe neamhchaipitil a aithint, chomh maith, atá á shainiú mar fhóirdheontais, seachas deontais. Baineann tábhacht leis an idirdhealú mar gheall nach deontais iad a shainítear lena n-íoc amach ar chostais imfhálaithe atáthar in ann a dheimhniú in aghaidh critéir cháilitheachta réamhshainithe. I dtéarmaí praiticiúla, tá súil leis go ndéanfar seiceálacha iniúchta mar thoradh air seo a dhíríonn ar chaighdeán rialachais a fhíorú agus a fheabhsú.

Faoi réir chomhaontú na Roinne, tá súil ag Pobal leis go mbeidh tairiscint seirbhíse a bhaineann le hiniúchadh i bhfeidhm faoi thráth luath in 2020, i ndiaidh céim phíolótach thosaigh a bheartaítear go déanach in 2019.

- 16.107** Tá freagracht ar thrí aonán ar leith (Pobal, Tusla agus an Roinn Oideachais agus Scileanna) as comhlíonadh gnéithe éagsúla de luathfhoghlaim agus cúraim leanaí a sholáthar agus as cigireacht a dhéanamh orthu. Cé go bhfuil fianaise ann i leith idirghníomhú rialta idir na haonáin, d'fhéadfaí glacadh le prótacail ní b'fhoirmiúla le haghaidh cumarsáide agus sonraí a roinnt chun feabhas a chur ar éifeachtacht fhoriomlán an chórais chomhlíonta.

Moladh 16.5

Ba cheart don Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige comhaontú a dhéanamh ar phrótacail fhoirmiúla chun sonraí a roinnt le comhlachtaí cigireachta eile.

Freagairt Oifigeach Cuntasaíochta an RLGÓ

Glactar leis an moladh seo.

Tá comhordú á dhéanamh agus tá sonraí á roinnt cheana féin agus tá siad á neartú le himeacht ama. Comhaontaítear, áfach, gur cheart socrúithe foirmiúla a dhéanamh agus go ndéanfar iad seo a shíniú go gairid amach anseo.

Tá socruithe comhordaithe agus roinnte sonraí i bhfeidhm le roinnt blianta anuas tríd an nGrúpa Ailínithe Oibríochtaí agus Córas, trí chruinnithe rialta idirchaidrimh idir an Roinn seo agus gach ceann de na comhlachtaí cigireachta, agus trí na sonraí ábhartha a roinnt go héifeachtach ar bhonn déthaobhach. Tá meabhrán tuisceana i bhfeidhm idir an Roinn seo agus an Roinn Oideachais agus Scileanna, agus tá prótacal foirmiúil cumarsáide idir an Roinn seo agus Cigireacht Tusla cóir a bheith tugtha chun críche.

Maidir le sonraí á roinnt idir comhlachtaí cigireachta, is tábhachtach ról agus díriú na dtrí chomhlacht agus a bhfreagrachtaí an-éagsúla um chosaint sonraí a thabhairt faoi deara. Cé gur cuí faisnéis áirithe a roinnt, ba cheart a bheith cúramach maidir leis an méid a roinntear agus conas a úsáidtear an fhaisnéis. Caithfear aird a thabhairt ar neamhspleáchas agus ról ar leith gach comhlachta, agus caithfear a bheith cúramach nuair a bhíonn aon tátail á mbaint as rud atá aimsithe ag comhlacht eile.

Moladh 16.6

Mar gheall go soláthraíonn an Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige cistiú suntasach Stáit don earnáil luathfhoghlama agus cúram leanaí, ba cheart di, faoi réir cheanglais an RGCS a chomhlíonadh¹ agus an aird mar is cuí a thabhairt ar ról neamhspleácha agus freagrachtaí reachtúla aonán éagsúil, foráil a dhéanamh do thiomsú na dtorthaí a bhíonn ar gach saghas cigireachta le soláthraithe seirbhíse a shainaithint atá neamhchomhlíontach go seasta i measc na dtrí chóras cigireachta. D'fhéadfadh roinnt na faisnéise sin tacú le próifiliú riosca níos eolaí i measc na gcomhlachtaí éagsúla.

Freagairt Oifigeach Cuntasaíochta an RLGÓ

Glactar leis an moladh seo.

Tá roinnt deacrachtaí praiticiúla ann maidir leis seo a bhaint amach seo, ach déanfaimid athbhreithniú ar an mbealach is fearr chun an moladh a chur i bhfeidhm.

Tá ról éagsúla ag na trí aonán ábhartha. Mar gheall go dtugann gach ceann díobh faoina ngníomhaíocht ar mhnicíochtaí éagsúla, b'fhéidir go mbeidh fáil ar fhaisnéis a cuireadh ar fáil go rídhéanach ó chomhlacht amháin, ach tuigtear go bhféadfadh faisnéis ó chomhlacht eile atá ar fáil gabháil siar breis agus dhá bhliain ó shin. Ní féidir talamh slán a dhéanamh de, ach chomh beag, go bhfuil comhghaol idir laigí a aimsítear i measc na saghsanna cigireachta, ach b'fhiú na torthaí a chros-seiceáil. Tá freagrachtaí um chosaint sonraí agus dualgas ar gach eagraíocht chun próis chúí a chur ar fáil do sheirbhísí nuair a shainaithnítear lochtanna.

D'fhéadfaí laigí i mbainistíocht i soláthraí seirbhíse a thabhairt faoi deara i dtorthaí i measc gach cinn de na trí chomhlacht cigireachta/iniúcháireachta, agus bheadh sé tairbhiúil roinnt sonraí cuí a neartú níos mó idir na comhlachtaí cigireachta/iniúcháireachta, faoi réir próis chúí agus cheanglais an RGCS.

Meastóireacht ar éifeachtacht

¹ Tháinig an Rialachán Ginearálta um Chosaint Sonraí (an RGCS) i bhfeidhm ar fud an Aontais Eorpaigh i mBealtaine 2018. Bunaítear ann creat nua uile-Eorpach le haghaidh cosaint sonraí.

16.108 Caitheadh breis agus dhá thrian den chaiteachas iomlán ar chláir luathfhoghlama agus chúraim leanaí ar chlár COLÓ, a tugadh isteach in 2010. Rinneadh an scéim a fhairsingiú go suntasach in 2016. Cé go bhfuil an ráta rannpháirtíochta, ar an iomlán, sách ard, thug an Roinn rátaí glactha níos ísle le COLÓ faoi deara i measc iad siúd arb as ceantair faoi mhíbhuntáiste nó cúraí mionlaigh dóibh.

- 16.109** Mar chuid den straitéis *Na Chéad 5* a chur i bhfeidhm, tá an Roinn tiomanta do thabhairt faoi mheasúnú mionsonraithe ar chlár COLÓ chun cohóirt leanaí a shainnithint a bhfuil rátaí rollaithe agus rannpháirtíochta níos ísle ná na meánrátaí acu agus dul i mbun an ghnímh riachtanaigh chun dul i ngleic leis an tsaincheist. Tá an Roinn tiomanta, ina theannta sin, do mheicníochtaí a fhorbairt chun tacaíochtaí breise a sholáthar do sheirbhísí luathfhoghlama agus cúraim leanaí nuair a bhíonn comhréireanna arda leanaí i mbaol bochtaineachta chun tionchar an luath-mhíbhuntáiste a mhaolú. Cuirfidh an clár *Comhionannas Deiseanna a Sholáthar i Scoileanna* i mbunscoileanna agus iar-bhunscoileanna eolas ar fáil dó seo.
- 16.110** Cé gur leagadh amach cuspóirí áirithe do chlár aonair luathfhoghlama agus chúraim leanaí i straitéisí agus beartais éagsúla le himeacht ama, níl an chosúlacht air gurb ann do chreat soiléir agus cuimsitheach tomhaiste feidhmíochta, príomhtháscairí feidhmíochta agus spriocanna ina measc, a d'éascódh le measúnú a dhéanamh ar cibé acu an bhfuil nó nach bhfuil na torthaí a bheartaítear á mbaint amach.

Moladh 16.7

Chun éascú le meastóireacht a dhéanamh ar chlár luathfhoghlama agus chúraim leanaí, ba cheart don Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige spriocanna ardleibhéil a fhorbairt lena dtacaíonn cuspóirí intomhaiste i bhfoirm spriocanna agus príomhtháscairí feidhmíochta ar leith.

Freagairt Oifigeach Cuntasaíochta an RLGÓ

Glactar leis an moladh seo.

Ar cheann de na cuspóirí móra atá ag an straitéis *Na Chéad 5* ná *'bonneagar náisiúnta láidir le haghaidh taighde agus sonraí a úsáidtear chun beartas agus cleachtas a threorú, anuas ar chlár leanúnach monatóireachta agus meastóireachta'*. Tugann an Roinn faoi láthair faoi bhearta chun monatóireacht agus meastóireacht a dhéanamh ar chlár luathfhoghlama agus chúraim leanaí, agus tuairisciú a dhéanamh ar tháscairí feidhmíochta agus spriocanna náisiúnta agus idirnáisiúnta araon.

Chuir an Scéim Cúraim Leanaí Náisiúnta nua comhaontú substainteach soláthair feidhmíochta i bhfeidhm cheana féin a oibrítear i gcomhráth le creat monatóireachta agus meastóireachta na Scéime. Ag cur leis seo, agus ag tabhairt faoi ghníomh de chuid *Na Chéad 5*, tá an Roinn tiomanta do chreat daingean náisiúnta monatóireachta agus meastóireachta a fhorbairt do luathfhoghlaim agus cúram leanaí, sraith táscairí comhaontaithe a shainnithint maidir le méid agus cáilíocht an tsoláthair agus díriú ar sholáthar, agus tuarascáil mhonatóireachta náisiúnta a fhoilsiú go rialta ina measc sin. Cuirfidh seo le *Creat Cáilíochta an AE um Oideachas agus Cúram na Luath-Óige*.

- 16.111** Tá an Roinn tiomanta do chistiú agus tacaíocht leanúnach a sholáthar ar feadh dhá bhliain iomlána de chlár COLÓ agus beartaíonn sí chun tabhairt faoi athbhreithniú ar an gclár agus, faoi réir torthaí, chun aon athruithe riachtanacha i rith na tréimhse 2019 – 2021 a shainnithint.
- 16.112** Faoin straitéis *Na Chéad 5*, tá an Roinn tiomanta do chreat féinmeastóireachta a fhorbairt do luathfhoghlaim agus cúram leanaí chun gur féidir le soláthraithe measúnú a dhéanamh ar a bhfeidhmíocht féin i measc an speictrim cháilíochta, idir chomhlíonadh agus sármhaitheas, agus modhanna cuí a fhorbairt agus a úsáid chun dearcthaí leanaí agus tuismitheoirí a chur san áireamh nuair a bhíonn cigireacht á déanamh ar luathfhoghlaim agus cúram leanaí.

16.113 Tiomnaíonn an Roinn arís eile in *Na Chéad 5* chun uirlis a fhorbairt chun cáilíocht an chleachtais a thomhas i suíomhanna luathfhoghlama agus cúraim leanaí. Luaigh an Roinn go gcuirfeadh a leithéid d'uirlis taighde le meicníochtaí measúnaithe cáilíochta eile atá i bhfeidhm cheana féin agus go gcuirfidís meicníocht ar fáil chun measúnú a dhéanamh ar éifeachtacht bheartas atá dírithe ar ar cháilíocht a ardú ar leibhéal ar fud an chórais. Táthar le tabhairt faoi staidéar náisiúnta bonnlíne, trí úsáid a bhaint as an uirlis, faoi dheireadh 2021.

Iarscríbhinn 16A

Fíor 16A.1 Achoimre ar ghnéithe sna comhaontuithe reatha CS agus bliantúla

Comhaontú seirbhíse

- Socruithe ginearálta a bhaineann le seirbhísí á soláthar ag Pobal don Roinn.
- Aidhm agus cuspóirí an CS.
- Comhaontú a dhéanann an Roinn ar chritéir áirithe maidir leis na cláir agus na scéimeanna a riarann Pobal.
- Comhaontú a dhéanann an Roinn chun cloí le gach foráil reachtaíochta, ciorclán, treoirlínte agus nós imeachta airgeadais poiblí a eisíonn an Roinn agus ranna eile, anuas ar chomhaontú ar chritéir áirithe maidir leis na cláir agus na scéimeanna a riarar.
- Socruithe maoirseachta idir an Roinn agus Pobal.
- Rialachas corparáideach, róil agus freagrachtaí, oibleagáidí rialachais, tuairisciú, monatóireacht agus cuntasáíocht, nochtadh cosanta, próiseas gearán agus soláthar faisnéise d'oifigigh na Roinne agus do bhaill an Oireachtais ina measc.
- Cistiú agus táillí.
- Téarmaí agus coinníollacha ginearálta.

Clár oibre

- Sonraítear sa chlár oibre tascanna ardleibhéil, dualgais, próisis agus amlínte a chuireann Pobal ar fáil don Roinn in aon bhliain ar leith. Maidir le cláir chistithe luathbhlianta, áirítear leis oibríochtaí ginearálta, tascanna aonair do gach scéim, íocaíochtaí tacaíochta cláir, bainistíocht cáis chomhtháite.
- Ina theannta sin, cuireann sé dualgais ar fáil do chlár eile, e.g. caipiteal luathbhlianta, anuas ar fhaisnéis a chur san áireamh ar thionscadaíl luathbhlianta, ar nós na Scéime Cúraim Leanáí Inacmhainne agus faisnéise faoi rialachas agus maoiniú luathbhlianta, an creat tuairiscithe ina measc.

Tairiscint an chostais seirbhíse

Déanann costas seirbhíse comhaontú ar tháille sheirbhíse chun gach clár a sholáthar. Áirítear leis

- léargas ginearálta ar chostais a iarrtar
- réasúnaíocht chaiteachais
- soláthair foirne Pobal.

Tairiscint na seirbhíse comhlíonta

Déanann tairiscint na seirbhíse comhlíonta comhaontú ar chlúdach, modheolaíocht etc. na feidhme comhlíonta. Áirítear le tairiscint na seirbhíse don timthriall 2017/2018 sonraí faoi thascanna, próisis agus amlínte sna limistéir seo a leanas

- clúdach
- próiseas comhlíonta
- roinnt aguisíní, an réasúnaíocht ina measc d'athruithe, toimhdí agus catagóirí comhlíonta ina measc.

Foinse: An CS idir an Roinn agus Pobal. Anailís a rinne Oifig an Ard-Reachtaire Cuntas agus Ciste.

Iarscríbhinn 16B

Fíor 16B.1 Gnáth-thascanna do chuartheanna agus iniúchtaí comhlíonta^a

Cuairt chomhlíonta	Iniúchadh
<p>Seiceálacha ginearálta</p> <ul style="list-style-type: none"> seirbhís á hoibriú rochtain deonaithe <p>Taifid</p> <ul style="list-style-type: none"> taifid freastail taifid táillí <p>Taifid táillí</p> <ul style="list-style-type: none"> seiceáil gur laghdaíodh na suimeanna a gearradh ar thuismitheoirí agus aird ar na táillí atá faighte ag an soláthraí seirbhíse ó Pobal (e.g. COLÓ) tá na táillí cláraithe cruinn roghanna breise <p>Cáipéisí a choinneáil</p> <ul style="list-style-type: none"> foirmeacha dearbhaithe sínithe an Ardáin um Chur i bhFeidhm Clár litreacha sínithe táillí tuismitheora coibhéis mhíosúil lánaimseartha ar an láthair agus cothrom le dáta (an FCLP) bileoga sínithe isteach tuismitheora ar fáil agus á gcoimeád (CLOF) <p>Cáilíochtaí foirne</p> <ul style="list-style-type: none"> líon na leanaí leibhéal chaipitíochta <p>Seiceálacha eile</p> <ul style="list-style-type: none"> Léirítear san Ardán um Chur i bhFeidhm Clár an freastal iarbhír (COLÓ) tá na huairanta a fhóirdheonaítear i gceart (COLÓ) rinneadh na seisiúin chaipitíochta níos airde a uasmhéadú (COLÓ) sásaíodh an rollú íosta (8) (COLÓ) cuireadh béilí ar fáil, faoi mar ba ghá (an FCLPA/an FCLPA(I)) 	<p>Rialachas corparáideach</p> <ul style="list-style-type: none"> struchtúir eagraíochta comhlíonadh rúnaíochta na cuideachta Maoirseacht agus comhdhéanamh an Bhoird beartais agus nósanna imeachta inmheánacha cuntais agus socruithe baincéireachta iniúchta <p>Taifid</p> <ul style="list-style-type: none"> buntaifid chuntasaíochta tuairisceáin curtha faoi bhráid Pobal taifid ioncaim agus nósanna imeachta bainistíochta airgid thirim taifid ar fhreastal agus ar tháillí <p>Taifid a bhaineann leis an bhfoireann</p> <ul style="list-style-type: none"> párolla agus conarthaí fostaíochta asbhaintí reachtúla éilimh thaistil agus chothabhála <p>Seiceálacha eile</p> <ul style="list-style-type: none"> sampla d'íocaíochtaí ginearálta^{b, c} cáipéisíocht árachais

Foinse: Aonad Iniúcháireachta agus Riosca Comhlíonta Pobal

- Nótaí:
- Tugtar faoi roinnt seiceálacha deaschunaithe sula dtugtar cuairteanna ar an láthair, e.g. déantar athbhreithniú ar iarthorthaí sula dtugtar cuairteanna comhlíonta agus déantar athbhreithniú ar thaifid agus ráitis airgeadais iniúchta na hOifige um Chláru Cuideachtaí sula ndéantar iniúchtaí.
 - Faoi théarmaí a gconarthaí leis an Roinn, níl ar sheirbhísí atá cistithe ag COLÓ chun na híocaíochtaí siúd a imfháil ná tuairisc a dhéanamh orthu agus ní féidir, ar an ábhar sin, íocaíochtaí ar leith atá cistithe ag COLÓ a shainaitheint. Tá ar sholáthraithe an FCLP tuairisceáin thréimhsiúla a sheoladh ar aghaidh maidir le cistiú an FCLP a léiriú caiteachas foriomlán agus go dtugtar faoi sheiceálacha ardleibhéal ar rian iniúchta.
 - In 2019, dheimhnhigh an Roinn gurb ionann cistiú COLÓ agus fóirdheontas, seachas deontas nach mór a chaitheamh ar chostais incháilithe réamhshainithe.

